

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om godkendelse af „Kongeriget Danmarks Hypotekbank“s regnskab for regnskabsåret 1965-66.

(Udvalgets betænkning med tilhørende forslag til folketingsbeslutning (nr. XIX) findes i tillæg B. sp. 1133).

Sagen sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Forslag til folketingsbeslutning, sålydende:

„Folketinget godkender „Kongeriget Danmarks Hypotekbank“s regnskab for tiden 1. april 1965 til 31. marts 1966“, vedtoges uden afstemning.

Sagens overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ophævelse af lov om indskud på kapitalbindingskonti.

(Lovforslaget (nr. 150) findes i tillæg A. sp. 2857, fremsættelsen i tidenden sp. 3897).

Formanden: Sammen med denne sag foretages den under næste punkt på dagsordenen opførte sag, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om beskatningen af renteforsikringer m. v.

(Lovforslaget (nr. 151) findes i tillæg A. sp. 2859, fremsættelsen i tidenden sp. 3897).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Egon Jensen: Da mit partis skatteordfører, hr. Peter Nielsen, er syg og indlagt på hospitalet, skal jeg på socialdemokratiets vegne gøre nogle bemærkninger til de fremsatte lovforslag.

Det kan jo ikke komme som en overraskelse for nogen, at disse forslag fremsættes. Det har gennem flere år været vor opfattelse, at disse regler må ophæves, da der ikke er tale om en egentlig opsparing, men i langt de fleste tilfælde tale om en kapitalflytning. Forslaget går ud på, at retten til at fratrække et bundet beløb på indtil 2.500 kr. ophæves fra og med skatteåret 1967-68.

Flere partier her i salen har ved flere lejligheder udtalt sig imod disse ordninger. For nogen tid siden fik skatteudvalget en udtalelse fra skattedepartementet, hvor man anslog, at med en binding på 200 mill. kr. var der tale om en nyopsparing på måske 50 mill. kr., og hvis man anslog belønningen, altså den skattelettelse, man fik, til 30 pct. i snit, ville det betyde, at man for en opsparing på 50 mill. kr. skulle betale 60 mill. kr. mindre i skatter; det ville igen sige et nettoresultat for staten på minus 10 mill. kr.

Nu er det klart, at det er svært at opgive nøjagtige tal, da man jo ikke har sådanne; men at der ikke er tale om, at man skal spare op for at få en skattelettelse, er uden for al tvivl. Blot ved at flytte beløbet fra én sparekassebog til en anden kunne man få en skattelettelse. Ordningen betød ganske simpelt, at hvis man f. eks. i løbet af 5 år indsatte 1.000 kr. på 5 sparekassebøger, 1.000 kr. hvert år, så havde man for tid og evighed sikret sig en skattelettelse uden at præstere så meget som en eneste øres opsparing. Mere rimelig bliver ordningen ikke af, at pengeinstitutterne reklamerer med, at man kan låne penge til at binde, og så får man skattelettelsen og — siger man så — klipper toppen af skatten; at man så derudover kan trække renten for de lån, man optager, fra, skal jeg kun tilføje.

En urimelig ting ved den ordning, som vi nu har, er jo også, at jo større indtægt man har, jo større lettelse får man. Det vil normalt sige, at jo lettere man har ved at binde penge, jo større belønning får man, medens det modsatte burde være tilfældet. Hvis man f. eks. med en skattepligtig indkomst på 10.000 kr. binder 1.000 kr., får man en lettelse på 400-450 kr., ved en indkomst på 23.000 stiger lettelsen til 800 kr. Er man oppe på 30.000 kr., er lettelsen 960 kr., alt sammen første år. Er man oppe på 52.000 kr., så er det 1.060 kr., og så stiger det op til en lettelse på 1.300-1.400 kr. det

[Egon Jensen.]

første år, når man binder 1.000 kr. på en sparekassebog. Og hvis man kan binde i 5 på hinanden følgende år, får man altså den maksimale lettelse, og ligevægtsskatten kommer ikke ind med det skattesystem, som vi har, og som udløber med indeværende skatteår.

Disse eksempler er selvfølgelig hentet fra indeværende skatteår og tidligere, medens det vil stille sig lidt anderledes fra 1968, når skattefradragsretten er væk, men tendensen er den samme, og opsparing er det i hvert fald ikke.

Der har været talt og skrevet meget om, at dette lovforslag kan have tilbagevirkende kraft. Det er i hvert fald ikke tilfældet, forstået på den måde, man har udlagt det, og i hvert fald er det ikke anderledes end med megen anden skattelovgivning, hvor man først i det løbende skatteår vedtager love, der får virkning for næstfølgende skatteår — jeg tænker her f. eks. på ligningsloven og på udskrivningsloven, som jo først vedtages, når selvangivelsen for længst er indleveret. Hertil kommer, at vel omkring 95 pct. af skatteyderne, der binder beløb, venter til januar måned med at binde disse beløb for at se, hvor meget der bliver plads til inden for 2.500 kr.s grænsen. Når så hertil føjes, at man regner med, at mellem 10 og 20 pct. af skatteyderne anvender bindingen og de andre 80-85 pct. selvfølgelig må betale, så er problemet vel til at overskue. Det er jo kun kapitalbindingskonti, der ophæves, mens f. eks. børneopsparingen og selvpensioneringskonti stadig væk bevares, og vi har jo også andre ordninger, som er skattebegunstigede. Hvis man skal have en ordning, der i videre omfang begunstiger en virkelig opsparing, må det i hvert fald ganske afgjort være skattebillet og selvangivelsen uvedkommende.

Der er åbenbart ingen grænser for, hvad man tillægger socialdemokratiet, når der forelægges forslag om en mere rimelig skattepolitik. Man er fjendtligt indstillet over for erhvervslivet — siger man — skönt det er en kendsgerning, at erhvervene vel aldrig har haft en blomstringstid som netop under en socialdemokratisk ledet regering. Der er vel efterhånden ikke den gruppe, som, udlagt fra anden side, socialdemokratiet ikke er uvenlig stemt over for. Man be-

skylder os for i det ene øjeblik at begunstige lønmodtagerne og i næste øjeblik for, at vi er ude på at ramme lønmodtagerne, og begge dele kan vel ikke være rigtigt. Det er i hvert fald ingen hemmelighed — og skal ikke være nogen hemmelighed — at vi i høj grad har lønmodtagernes skattemæssige situation i betragtning og i høj grad ønsker, at de ikke bliver udnyttet skattepolitisk. Dette, at lønmodtagerne også udnytter en kapitalbindingsordning, som er lovlig, og som man har lov til efter gældende regler, er jo intet bevis for, at en sådan ordning er rimelig. Det, vi tilstræber, er en skattelovgivning, hvor der tages hensyn til alle sider, så skattesystemet bliver så rimeligt og så retfærdigt som overhovedet muligt.

Vi har den opfattelse, at det må være rigtigt, at vi, samtidig med at vi begynder andet trin af skattereformen fra 1. april 1968, også ophæver denne ordning. Jeg sagde før, at denne opfattelse formentlig dækkes af flere partier her i salen; i hvert fald har de radikale i deres skatteudtalelse sagt, at de primært går ind for, at disse regler bliver ophævet, og jeg har den opfattelse, at socialistisk folkeparti har den samme stilling til dem.

Som en konsekvens af ophævelsen af retten til at foretage indskud foreslår finansministeren, at beløbsgrænsen for fradrag nedsættes fra 2.500 til 1.500 kr., hvilket vel må være rimeligt; men støder man på problemer under udvalgsarbejdet, må vi jo se på dem. I 1958 androg det beløb som i dag er 2.500 kr., og som foreslås nedsat til 1.500 kr., kun 600 kr., og selv om man går ned på de 1.500 kr., er der alligevel tale om en 2½-dobling af det fradrag, man havde i 1958, så man har i hvert fald i høj grad taget prisudvikling og andre ting i betragtning.

Med disse bemærkninger skal jeg på mit partis vegne anbefale lovforslagene til en villig behandling og anbefale, at de henvises til kildeskatteudvalget.

Henry Christensen: Ja, jeg forstod på socialdemokratiets ærede ordfører, at her er vi stillet over for et lovforslag, han virkelig er glad for, og jeg har også forstået, at regeringen har været meget ivrig og ment, at her gjaldt det sandelig om at få gennemført en lovgivning, der skulle have virkning

[Henry Christensen.]

i år, oven i købet med tilbagevirkende kraft, hvad jeg om lidt skal komme til.

Man kan vist roligt karakterisere det forslag, regeringen er kommet med, som et klart udtryk for, at nu har vi fået et socialistisk flertal, og her er et område, hvor det socialistiske flertal skal vise sin magt. Jeg vil gerne i den forbindelse sige til finansministeren, at det drejer sig også om en lovgivning, som regeringen, socialdemokratiet og en række af de øvrige store partier i fællesskab har været enige om gennem en række år, og som er resultatet af en række vanskelige forlig, baseret på gensidige indrømmelser til hinandens synspunkter. Det er ganske bemærkelsesværdigt, at til trods for denne politiske baggrund tøver socialdemokratiet og regeringen ikke med, i samme øjeblik de har fået flertal sammen med hr. Aksel Larsen og folkesocialisterne, omgående og med et pennestrøg at bruge deres magt til at fjerne resultatet af indgåede politiske aftaler med andre partier. Jeg bestrider naturligvis ikke regeringens parlamentariske ret dertil; men dens optræden taler også i denne forbindelse klart for sig selv.

Lovforslagene kan også passende ses i sammenhæng med en række andre anslag, som regeringen er i færd med, anslag, der rammer vilkårene for den private opsparing og dermed kapitaldannelsen her i landet. Jeg tænker i denne forbindelse på finansministerens energiske bestræbelser på — også arm i arm med hr. Aksel Larsen — at angribe en række af de afskrivningsregler, som er så positive og betydningsfulde. Jeg tænker på regeringens energiske indsats for i kildeskatten at få erstattet en række af de øvrige opsparingsfremmende incitamenter med et standardfradrag, der betyder, at man derved fjerner endnu et stærkt virkende incitament til privat opsparing.

Her har vi altså det tredje anslag rettet mod den kapitalbindingsordning, der startede i 1958, og som efterhånden, og især i de sidste år efter vor opfattelse — „antagelse“, tror jeg det hedder i ministerens fremsættelsestale — har fået overordentlig stor betydning. Det er jo meget store beløb, der herigennem er kommet opsparet til gode, både i pengeinstitutterne og i det sidste par år også på obligationsmarkedet.

Det sidste har utvivlsomt haft den betydning, at mange, mange mennesker er blevet vænnet til en opsparingsform, de hidtil ikke har kendt.

Nu siger det ærede medlem hr. Egon Jensen — og det hører jo til den socialistiske propaganda — at det i almindelighed bare drejer sig om, at folk kan flytte om på nogle midler, de har i forvejen. Jeg bestrider ikke, at dette finder sted; men jeg vil gerne gøre gældende som vor opfattelse, der bygger på vore erfaringer fra samtaler med pengeinstitutternes folk, der kender disse ting, at det almindelige er, at der ligger en opsparing bag udnyttelsen af disse regler. Det gør der efterhånden altovervejende som et resultat af den betydelige agitation, der har været ført for disse opsparingsregler gennem de senere år, og som først nu for alvor begynder at virke.

Det er da endelig også rigtigt — selv om jeg forstod, at hr. Egon Jensen også ville polemisere imod det — at denne ordning i særlig grad har virket til gavn for lønmodtagernes opsparing, på en måde modsvarende adgangen til opsparing og kapitaldannelse i erhvervslivet igennem afskrivningsreglerne. Jeg synes, at også denne ligevægt er en god grund til at beholde ordningen, og derfor undrer det naturligvis, at det har været omtalt adskillige steder, at den socialdemokratiske regering, der misforstået vil hævde, at den særlig skal varetage én gruppes interesser, vil gå til felts mod en opsparingsform, der i så udpræget grad har været benyttet af lønmodtagerne.

Jeg tror, at virkningen af at gå den vej, som regeringen her slår ind på, ganske klart vil være, at man forringer den private opsparing, og dermed er vi ved noget principielt i den politiske diskussion her i landet. Troen på den private opsparing er øjensynlig ikke synderlig stor hos finansministeren; viljen til at ofre noget for den private opsparing er det i hvert fald ikke. Det ligger vel i vore principielt forskellige vurderinger af den private opsparings betydning. Vi anser det for vigtigt for befolkningen og for samfundets udvikling i disse år, at vi bliver i stand til langt stærkere at stimulere den private opsparing. Den høje rente og det store underskud på Danmarks betalingsbalance er udtryk for, hvor kapitalfattigt Danmark er i forhold til behovet — og

[Henry Christensen.]

behovet vil vokse stærkt med den øgede udfordring, vi i det fremtidige Europa kommer ud for. Derfor er den politik, finansministeren er i færd med, et skridt tilbage; den bygger på det misundessynspunkt, at alle jo ikke kan spare op, og derfor er denne regel kun til gavn for nogle. Men de mennesker, der ikke kan spare op, er måske, når alt kommer til alt, dem, der har den største gavn af, at opsparingen bliver stor nok i Danmark; det er dem, der er afhængige af, at der bliver udvikling nok i dansk erhvervsliv og på danske arbejdspladser, at der bliver opsparing nok til boliger osv. Derfor skulle ministrene i stedet for at bygge på et forkert misundelseskompleks hellere bruge den autoritet, de dog gerne endnu skulle have lidt tilbage af, til at gå ud og forklare opsparingens betydning for befolkningen. Ministeren tror måske — og det ligger vel også i den socialistiske politik — at han så kan gå den vej at beskatte sig til så meget desto mere; men det er en dårlig vej, en dyr vej og en ineffektiv vej; det viser erfaringen i alt for stor udstrækning.

Derfor er det også ganske interessant at bemærke, at medens man nu i Danmark har fået et socialistisk flertal, der straks er parat til at bruge sin magt til at slette disse opsparingsfremmende foranstaltninger, har man i Norge fået liberalt flertal — eller et borgerligt flertal, hvad man vil — og dette flertal gør lige det modsatte: indfører regler af den art, vi hidtil har haft i Danmark. Det viser ganske klart den væsensforskel, der er i det politiske grundsyn. De 49,1 pct. af vælgerne, der stemte på de to socialistiske partier, får nu følgerne deraf at mærke.

Hr. Egon Jensen har efter min mening kun ret i én indvending, nemlig at sådan som reglerne er udformet, er der den skævhed i dem, at opsparingsincitamentet på en måde er størst for de større indtægter. Denne indvending har vi været enige i, og derfor stillede vi i vort skatteoplæg og under skattereforforhandlingerne det klare forslag, at man i stedet for et nedslag i den skattepligtige indkomst skulle give et ensartet nedslag i skatten, således at opsparingsincitamentet blev lige stort. Gør man det, har man fjernet grundlaget for hele denne del af den argumentation, som

hr. Egon Jensen byggede sin modstand mod den nuværende ordning på. Det er venstres og også andre partiers opfattelse, at man skal gøre det på den måde, så man skal ikke diskutere ordningen uden hensyntagen til det konkrete forslag, vi har stillet. Den del af argumentationen falder altså væk. Vi er parat til at ændre dette forhold, vi ønsker det ændret, og skal jeg give et råd til finansministeren, skulle det være, at han gik hen til sin samarbejdsven, hr. Aksel Larsen, og sagde: „Hør, det er vist meget fornuftigt, hvad de andre partier siger. Skulle vi ikke også handle fornuftigt? Mon ikke vi gavner både lønmodtagerne, samfundet og erhvervslivet, hvis vi gør det og altså koncentrerer arbejdet om at ændre nedslagsreglen, så det bliver et ensartet nedslag i skatten for de forskellige grupper i stedet for som nu et nedslag i den skattepligtige indkomst?“

Sådan som regeringen her ønsker det, er det ganske klart, at det vil møde mit partis ubetingede modstand. Vi har den opfattelse, at man skulle gå den modsatte vej: øge omfanget af incitamentet til privat opsparing, og at man, jo mere man gør det, gavner hele den danske befolkning med hensyn til de opgaver og udfordringer, der ligger for.

Haustrup Clemmensen: Denne debat finder sted på et tidspunkt, da Danmark vel har europæisk højerekord i renteniveau, og da renteforskellen mellem Danmark og mange af de lande, vi skal konkurrere med, er blevet stadig større. Ingen kyndig kan være i tvivl om, at der hermed er tale om en alvorlig forringelse af dansk konkurrenceevne og dermed en svækkelse af beskæftigelsesmulighederne. Det tårnhøje danske renteniveau er jo netop et udtryk for, at de opsparede midler ikke er tilstrækkelig store i forhold til de investeringsopgaver, det danske samfund er stillet over for. Det klareste og tydeligste udtryk herfor har vi vel i obligationskursernes højde, der netop meget tydeligt viser, at der ikke er tilstrækkelig kapital at investere i byggeriet.

Når det er baggrunden — og det vil dog vel være svært selv for finansministeren at benægte det — må man have lov til i al stilfærdighed at sige, at det er et ejen-

[Hauustrup Clemmensen.]

dommeligt valgt tidspunkt at forringe opsparelingsmulighederne i det danske samfund på. Hvis det så kun var, fordi man sagde: vi synes ikke, disse ordninger er tilstrækkeligt hensigtsmæssige, vi vil gerne have nogle andre — nu vel, så kunne man vel forhandle derom og overveje det. Men det er jo karakteristisk, at finansministeren ikke har været inde på noget som helst alternativ på disse områder; det er ordninger, der skal væk, og der skal ikke stilles noget andet i stedet. Det er også ganske karakteristisk, at havde det været os andre, der ville afskaffe en ordning, der først og fremmest benyttedes af lønmodtagere, så skulle vi have hørt hele den autoriserede forargelse, der mobiliseres i slige tilfælde. Det er meget tydeligt dokumenteret både fra sparekassernes og kreditforeningernes side efter omhyggelige undersøgelser, at langt det overvejende antal konti er åbnet af lønmodtagere, mellem 75 og 80 pct. skønner man på dette område. På denne baggrund, og når ministeren har denne viden, virker det lidt ejendommeligt at tale om, at der i stor udstrækning blot sker omplacering af formuemidler. Vi plejer ellers ikke til daglig at høre den tone, at de mange tusinde lønmodtagere giver sig af med at omplacere formuemidler. Så længe det sker inden for de rammer, der er tilladt i loven, kan det vel heller ikke være de helt store kapitalisttransaktioner, der er tale om.

Derefter går ministeren såvel i sin fremsettelsestale som i bemærkningerne til lovforslagene ind på den samme tankegang, som den socialdemokratiske ordfører for nylig fra denne talerstol var inde på, nemlig at der på disse områder er en forskelsbehandling af rig og fattig — hvor så end grænsen sættes — derved, at der er tale om et fradrag i den skattepligtige indkomst og ikke om et nedslag i selve den skat, der beregnes.

Det fremgik allerede af hr. Henry Christensens udtalelser, at flere partier, og blandt disse naturligvis også det konservative folkeparti, senest under de langvarige skatteforhandlinger ganske tydeligt tilkendegav, at de var rede til at gå ind for en sådan omlægning af ordningen, at der blev tale om et ensartet procentvis

nedslag beregnet efter det opsparede, og således at nedslaget blev fradraget i selve den skat, der beregnes. Så kunne vi vel i hvert fald blive forskånet for den betragtning, at vi gjorde en urimelig forskel på såkaldt rige og såkaldt fattige. Vi beder altså indtrængende ministeren om at overveje dette forslag og derved opgive sit eget meget vidtgående lovforslag.

Derudover har ministeren fundet tiden inde til i loven om beskatning af renteforsikringer at foreslå den ændring, at de totale fradragsmuligheder skal være 1.500 kr. mod hidtil 2.500 kr. Jeg går ud fra, at ministeren stadig, også efter at man i en kildeskatteordning indfører standardfradrag, er interesseret i, at der skal være et incitament på disse områder — det er dog vel derfor, man har dem. Det bliver et meget beskedent incitament i så fald.

Dertil kommer et andet hensyn, som jeg håber ministeren har overset — for det kan vel ikke være med fuldt overlæg, at man ser den situation i øjnene, at en lang række borgere utvivlsomt har benyttet disse regler til inden for 2.500 kr.s rammen at foretage fradrag for livsforsikringspræmier, idet de ved overvejelsen af, hvor stor en livsforsikring de af økonomiske grunde turde binde sig for, måtte kalkulere med, at de havde mulighed for fuldt ud at udnytte dette 2.500 kr.s fradrag til livsforsikringspræmier. Disse borgere, der vel ikke er storkapitalister eller på anden måde har forset sig over for finansministeren, rammer man ved dette lovforslag efter vor opfattelse ganske urimelig hårdt.

Jeg vil altså gerne til slut henstille til ministeren, at han opgiver den tanke, som disse lovforslag er udtryk for. Det er i sig selv, hvad også tidligere ærede ordførere har været inde på, et lidt pudsigt tidspunkt at komme med disse lovforslag på. Det sker jo, at private borgere planlægger deres økonomi, og det sker vel også, at de i henhold til gældende lov foretager indbetalinger til sådanne ordninger. Det er selvfølgelig venligt af ministeren, at han ikke, når han ophæver ordningen, vil fastholde borgerne til en sådan binding; men det må dog være naturligt at give et vist varsel, inden en sådan ordning ophæves.

Nu ligger det som bekendt også således, at disse lovforslag er fremsat i begyndelsen

[Haunstrup Clemmensen.]

af maj, og der kan vel ikke være megen uenighed om, at det er adskilligt senere end 15. marts, den skæringsdag, som regering og folketing har været enige om skulle være sidste frist, hvis lovforslag skulle gennemføres i den pågældende samling. Vi vil gerne fra vor side også gøre opmærksom på dette forhold, som vi naturligt tillægger betydning i denne konkrete sag.

Må jeg endelig have lov at sige, at jeg selv, ligesom vel alle andre, undertiden har sagt, at der måske manglede konsekvens i regeringens holdning. Den bebrejdelse skal ikke lyde ved denne lejlighed. Tværtimod; der er en ganske klar konsekvens, en socialistisk konsekvens på disse områder. Først foreslår man en vidtgående forringelse af afskrivningsreglerne, hvorved man utvivlsomt svækker den enkelte erhvervsvirksomheds mulighed for selvfinansiering; så kommer man nu med lovforslag, der svækker opsparingsmulighederne, således at der bliver færre midler til rådighed for investering i det private erhvervsliv, og derefter foreslår så et andet socialistisk parti i dette ting, at nu skal der oprettes en stor statslig investeringsfond, der skal investere i det såkaldte betrængte erhvervsliv under den ene eller den anden form. Det er en ganske klar linje; man forsøger på disse områder at hæmme erhvervslivets muligheder for i tilstrækkeligt omfang at foretage de investeringer, der er helt afgørende for beskæftigelsen. Her er altså noget, de socialistiske partier kan blive enige om. Jeg forstår vel, at der her ikke har været nogen større uenighed i „det røde kabinet“, eller hvilket nom de guerre der ellers kan være tale om; her kan man enes, men man kan ikke enes med de partier, der virkelig ønsker, at erhvervslivet skal have mulighed for at bevare sin konkurrenceevne og skabe tilstrækkelig mange arbejdspladser i en periode, da Danmarks konkurrenceevne kan komme ud for en hård prøve.

Aksel Larsen: Jeg må tillade mig med det samme at sige, at hr. Haunstrup Clemmensen gjorde sig skyldig i en fejltagelse — han gjorde sig skyldig i mange fejltagelser; men den, jeg vil anholde med det samme, er hans påstand om, at det var ud fra grim socialisme, man ville ophæve denne kapitalbindingsordning. Det har ikke noget med socialisme at gøre; det er simpelt hen sund fornuft, det er gavnligt for landet, for befolkningen, for nationaløkonomien osv., det tjener til at give et forenklet skattesystem, og det skader ikke opsparingen — men specielt socialistisk er det ikke.

At slippe af med adgangen til at binde penge på kapitalbindingskonti og den medfølgende adgang til at slå sin skattepligtige indkomst ned med det samme beløb vil sige at fjerne en af de grimme gevækster, der overhovedet nogen sinde har eksisteret i dansk skattelovgivning, eller, som jeg sagde, da vi diskuterede det for et år eller to siden, den grimme slyngplante, vi kender i dansk skattelovgivning. Der kan simpelt hen ikke siges noget, der kan tjene til at forsvare en sådan ordning, andet end at den har vi nu haft i en årrække. Jeg erkender, at det har vi; vi har haft det, fordi de borgerlige partiers indflydelse på dansk skattelovgivning har været så stor, at de har kunnet tiltvinge sig indrømmelser af den art, det her drejer sig om. Men det er ikke nogen anbefaling for en videreførelse af ordningen, at man nu i Norge, hvor man hidtil ikke har haft ordningen, har fået en borgerlig regering, der vil indføre den ordning, vi her afskaffer. Det kan derimod tjene til at belyse forskellen mellem borgerlig såkaldt skattepolitik og arbejderparti-skattepolitik.

Det havde naturligvis været ønskeligt, om lovforslagene var kommet noget tidligere; det havde været ønskeligt, om de var kommet i april, men jeg har forstået, at der har været visse vanskeligheder ved at få dem udarbejdet og tilpasset den øvrige lovgivning. På den anden side: der er jo ingen

[Aksel Larsen.]

ulykker sket. Det, der er sagen, er, at man siden februar-marts har vidst, at et lovforslag ville komme, og at adgangen til at binde penge på kapitalbindingskonti ville blive afskaffet med virkning allerede nu. Det har været annonceret tilstrækkelig tydeligt, og hr. Haunstrup Clemmensen ved det fra skatteudvalgene og fra skatteudvalgenes betænkninger, så der er ikke noget overraskende i det.

Men lad mig i anledning af alt det, der nu er sagt, og skønt det er sagt tidligere fra min og også fra andre sider her i tinget, lige komme med et par ord om, hvad præmieret opsparing egentlig er. Præmieret opsparing er en uretfærdighed, fordi den skelner imellem dem, der er i stand til at spare op, og dem, der ikke er i stand til at spare op. Man siger: de, der har evnen, skal meget gives, mens de, der ikke har evnen, skal fratages det lidet, de ikke har. Den er uretfærdig, fordi de, der har en stor indkomst og som følge deraf efter det hidtidige skattesystem har haft en forholdsvis høj indkomstskat, får det største nedslag i skatten, når de foretager binding af penge på kapitalbindingskonto; herom har socialdemokratiets ordfører jo allerede sagt en del.

Men dertil kommer, at hele ordningen er absurd og fornuftstridig, fordi den ikke dækker over nogen reel opsparing eller nogen reel nyopsparing eller i bedste fald kun over en meget ringe reel nyopsparing. Jeg skal ikke gentage, hvad jeg har sagt ved en tidligere lejlighed, hvor jeg var i stand til at citere officielle finansministerielle dokumenter og vurderinger af, hvad sådanne opsparingsordninger betød, og hvad de ikke betød; men jeg skal tillade mig at sige, at efter de oplysninger, vi har fået i skatteudvalgene, er der i januar måned i år med virkning fra det skatteår, vi nu er kommet ind i, antagelig bundet ca. 900 mill. kr. på forskellige slags kapitalbindingskonti. Efter et meget forsigtigt og nøgternt skøn betyder det, at disse skatteydere, der har bundet sammenlagt ca. 900 mill. kr., får imellem 700 og 800 mill. kr. i samlet nedslag i deres indkomstskat til stat og kommune. Hvis vi forudsætter, at de virkelig har sat alle disse 900 mill. kr. ind, får de det godtgjort med 700-800 mill. kr.; det vil sige, at de er ejere af de 900 mill. kr. plus de påløbne renter,

men en 700-800 mill. kr. af dem har stat og kommuner foræret dem ved at tage pengene fra andre skatteydere.

Hertil kommer, at det er rigtigt, at der kun i meget ringe grad foregår en egentlig opsparing af de enkelte. Det forekommer naturligvis, jeg bestrider det ikke, men det forekommer langt fra i så høj grad, som man tror, fordi man kan flytte pengene fra én konto til en anden, eller fordi man overhovedet ikke behøver at spare op. Jeg står her med et københavnsk eftermiddagsblad, hvor der er en omtrent helsides annonce fra en københavnsk bank, hvis navn jeg skånstomt skal undertrykke, når jeg nu ellers tillader mig at fortælle lidt om, hvad der står i annoncen.

Der står, at nu kan forsørgere og ikke-forsørgere foruden sygekassekontingent m. v. trække op til 2.500 kr. fra på hver selvangivelse, hvis de har penge til nytår. For at få glæde af denne nye, fristende fradragsmulighed må de have de nødvendige penge parat, før indbetalingsfristerne udløber den 31. december og 31. januar. Kun de færreste kan uden videre afse større kontante beløb på disse tidspunkter; derfor gør banken dem opmærksom på, at de får brug for rede penge, hvis de vil spare i skat. Banken hjælper dem med at udnytte deres nye fradragsret. Folk får det meget lettere til nytår, hvis de har forberedt sig på at udnytte de nye muligheder; derfor foreslår banken, at de snarest muligt kommer ind i den nærmeste bankafdeling og aftaler en nem og fordelagtig ordning, som sætter folk i stand til at få mest muligt ud af den udvidede fradragsret.

Ja, det tror jeg; når man går hen og får et sådant lån i en københavnsk bank — og det kunne faktisk enhver gøre — så låner man formelt de 2.500 kr. og forpligter sig til at betale 8½ pct. i rente. Pengene bliver bundet for 5 år på en kapitalbindingskonto til 6¼ pct. i rente. Banken tjener 2¼ pct. på denne bogholderimæssige transaktion; den har mere sikkerhed for sine penge, end hvis den havde kautionister, og den, der foretager transaktionen, har ikke andre udgifter end det beskedne rentetab på 2¼ pct. om året, og så kan han få et par tusind kroners skattelettelse. Det er kapitalbindingsordningen. Dertil kommer det, som ministeren allerede har gjort opmærksom på:

[Aksel Larsen.]

netop fordi kapitalbindingsordningen allerede er så gammel, udløber der hvert år nogle tidligere kapitalbindinger, og dem kan man uden videre lade løbe videre uden at have præsteret nogen som helst nyopsparing. Så kommer den gode stat og siger: „Du skal rigtignok have skattelettelser, for du har været så flink at spare op“, hvor den pågældende overhovedet ikke har sparet op. Jeg synes, at man skal holde op med dette her.

Der tales om nu — det var hr. Haunstrup Clemmensen — at dette er socialisme, for nu vil man forhindre private folk i at spare op og derved skaffe kapital til støtte for det betrængte erhvervsliv, og da man godt ved, at det så kan blive galt, ønsker man derpå at oprette en investeringsfond, hvorved staten skal skyde penge ind i det samme private erhvervsliv. Hvis jeg skal gå ind på den tankegang og bruge dette billede, vil jeg sige, at det, man hidtil har gjort, er at have haft en ordening, hvorved staten og kommunerne tager penge fra skatteyderne og bruger dem til at give visse skatteydere skattelettelser, hvis de har nogle kapitalbindingskonti. På den måde kommer staten altså uden at skaffe sig nogen som helst indflydelse til at skyde penge ind i erhvervslivet — hvis de penge, der er indsat på kapitalbindingskonti, anvendes til investeringer. Det er det, der er sket.

Men så er det da i hvert fald mere rimeligt at sige: „Lad os så tage pengene ind ad skattevejen og bruge dem direkte til investeringer under en vis statskontrol.“ I hvert fald: hvis man er så øm over for den opsparing, der her er foregået på en vis måde, nemlig derved at staten og kommunerne har givet de pågældende skattelettelse, ville jeg altså foretrække, at man sagde: „Lad os blive ved med at kræve de penge op i skat, og lad staten og kommunerne binde dem for statens og kommunernes regning i stedet for at forære dem til privatfolk.“

Nå ja, jeg kunne jo sige meget mere om det; men jeg tror, at jeg skal lade det være nok med det. Jeg giver ikke noget for agitationen om, at dette er synd for lønmodtagerne, for lønmodtagerne har jo ikke de muligheder, de erhvervsdrivende har for at slå deres skattepligtige indkomst

ned. Nej, men fordi de erhvervsdrivende i mange tilfælde har muligheder, de måske ikke burde have, er der dog ingen grund til at sige, at så skal vi give lønmodtagerne disse ekstra muligheder. Jeg tror, det er bedre, at vi sørger for at leve op til det slagord, de radikales tidligere skatteordfører, hr. Hilmar Baunsgaard, har præget så stærkt her i dette ting; man skal indføre systemet: betal ikke din nabos skat. Kapitalbindingsordningerne bevirker, at mange må betale deres nabos skat, og det system skal vi bort fra. Det er muligt, at venstre og de konservative vil opretholde deres bitre modstand, og det må vi så affinde os med. Men jeg er ganske sikker på, at når det radikale venstres ordfører kommer herop, vil han give tilslutning til, at loven skal ophæves, og sige, at det er et udmærket lovforslag, og at det er godt, vi får dette tossede system afskaffet. Det må han naturligvis gøre, for ellers skal han jo polemisere mod sit partis politiske ordfører, hr. Hilmar Baunsgaard, som ikke har kunnet tale hårde og skarpe ord nok imod kapitalbindingsordningerne og fra denne talerstol har forlangt dem afskaffet så snart som overhovedet muligt.

Man siger, at man her lovgiver med tilbagevirkende kraft. Jeg begriber ærlig talt ikke det argument; der er ingen som helst tilbagevirkende kraft i dette. Det er sådan, at de, der foretager disse påståede eller reelle opsparinger, gør det i januar måned i det kommende år; der var overhovedet ingen, der ville have bundet penge på kapitalbindingskonto indtil denne dato, hvis ikke nogle enkelte nævenyttige aviser, deriblandt Skive Folkeblad, havde opfordret deres læsere til endelig at skynde sig at tegne kapitalbindingskonti, inden det lovforslag kom, der ophævede retten til at trække pengene fra på skattebilletten. Nu er det jo altså sådan, at denne lov vil træde i kraft i god tid, og sådan set kunne det egentlig have været ordnet ved ligningsloven til efteråret, men så længe synes jeg ikke man skal vente. Der sker ikke folk nogen uret, for hvis der er nogle, der virkelig har spekuleret i det og bundet penge på kapitalbindingskonto, kan de jo hæve dem den dag i morgen, hvis de vil; der er ingen, der forlanger, at de penge skal være bundet, det er ganske klart.

[Aksel Larsen.]

Det, det drejer sig om, er at ophæve en social uretfærdighed, sikre, at der ikke foregår privat opsparing på den måde, at staten tager penge fra nogle uheldigt stillede skatteydere og giver dem til andre, og sikre, at skattelovgivningen bliver så enkel og let forståelig som muligt. Og her er vi ved det andet af hr. Hilmar Baunsgaards slagord; han har krævet størst mulig forenkling af skattesystemet. Også fordi det er det radikale venstres fornuftige synspunkt, går jeg ud fra, at det radikale venstres ordfører, som kommer herop efter mig, vil sige det samme, som finansministeren har sagt, som socialdemokratiets ordfører har sagt, og som jeg har sagt: at nu kan vi da heldigvis slippe af med disse ordninger, som aldrig skulle have været indført, og som har virket alt for længe.

Arthur Jacobsen: Med hensyn til disse to lovforslag vedrørende henholdsvis indskud på kapitalbindingskonto og beskatningen af renteforsikringer m. v. kan jeg henvise til det radikale venstres skatteforslag, som det forelå forud for valget den 22. november 1966. Vi pegede på, at en udtynding i fradragsområdet er en vigtig bestanddel af en skattereform, og henviste til et eksempel på urimelige virkninger af skattefradraget gennem de skattebegunstigede opsparinger, der finder sted ved oprettelse af kapitalbindingskonti. De højere indkomster kan ved en sådan binding opnå en reel skattelettelse på indtil ca. 1.500 kr., medens de mindre indkomster, for hvem det virkelig er en præstation at spare op, højst kan opnå omkring 475 kr. Skulle en sådan skattebegunstigelse bevares, måtte det være ved et nedslag i skatten med lige stort beløb for alle. Det var ret interessant her i dag at høre, at man i flere partier er inde på den tanke, at det må være den demokratisering, der skal foregå, hvis man stadig væk skal bevare den slags fradrag.

I det radikale venstre er vi af den opfattelse, at den reelle nyopsparing, der opnås igennem denne kapitalbindingsmulighed, er forholdsvis beskednen, og derfor vil jeg gerne være med til at omforme disse regler. Ja, statistikken fortæller jo nok, at det er milliardbeløb, der er tale om — det er vel omkring et par milliarder, der nu er sat på

bindingskonto — men der er jo ikke tvivl om, at der sker en betydelig omplacering, og at der også efter 5 års perioden sker en betydelig genplacering af disse penge. Det er noget af det, vi skal tage med ind i billedet, sammen med at det virker fuldstændig udemokratisk i sin måde. Men jeg vil dog gerne understrege, at det da må være en samfundsmæssig interesse, at vi fremmer opsparingsindensen, og at vi nok også fremover bør finde frem til en præmiering af den sparsommelige borger. Jeg tror, det vil være på sin plads, og derfor vil vi gerne fra det radikale venstre være med til at finde frem til nye veje på dette område.

Det radikale venstre fremlagde i sit skatteprogram forslag til en forenkling af skattesystemet, så de mange eksisterende urimeligheder blev afskaffet; vi har gjort opmærksom på, at hele fradragssystemet ensidigt er til fordel for de meget store indkomster og medfører øgede byrder for mindre indtægter. Men desværre fik vi ikke i forbindelse med lovene om kildeskat og moms den demokratisering af skattesystemet, som en helhedsløsning kunne have udvirket.

Det foreliggende lovforslag vil ophæve ordningen fra og med skatteansættelsen 1967-68, således at den ikke kan bruges ved den kommende selvangivelse i januar 1968. Det er ensbetydende med, at loven får tilbagevirkende kraft, og de skatteborgere, der har indskudt på kapitalbindingskonto efter 1. februar — enten det har været gennem bank eller sparekasse, ved indskrivning af obligationer i et låneinstitut eller arv båndlagt for umyndige i overformynderiet — har en berettiget og lovhjemlet grund til at regne med fradrag herfor. Der er også i denne forbindelse et hensyn til pengeinstitutterne, der ud fra gældende lov har modtaget og bundet disse penge for 5 år og måske udlånt dem ud fra disse betingelser. Det radikale venstre er principielt imod at vedtage skattelove med tilbagevirkende kraft. Det må være således, at skatteyderne kan disponere på det økonomiske område med fuld sikkerhed for skattelovens virkninger, og det kan de ikke, når man ændrer loven midt i et regnskabsår. Derfor bør kapitalbindingsordningen have gyldighed for endnu en selvangivelse, og der vil så blive tid til at undersøge mulighederne for andre opsparingsformer ud fra de her skit-

[Arthur Jacobsen.]

serede retningslinjer. Men vi er fra det radikale venstres side rede til at se på disse lovforslag i et udvalg.

Niels Westerby: Liberalt centrum kan ikke medvirke til at ophæve reglerne om kapitalbinding efter skatteåret 1967-68. Det hænger sammen med betragtninger om, at vi ikke skal have en „nervelovgivning“, der vælter borgernes og pengeinstitutternes dispositioner, men at det skal være muligt for både borgere og pengeinstitutter at foretage langsigtede dispositioner. Jeg er godt klar over, at man ikke juridisk eller retligt kan tale om tilbagevirkende kraft ved gennemførelsen af regeringens lovforslag herom; men i praksis har lovforslaget omtrent den virkning for borgerne. Det er nu engang således, at der er en række borgere, der i dette forår har indrettet sig efter den gældende lovgivning og sat penge ind i banker og sparekasser eller købt obligationer for at opnå den lovmæssige adgang til at trække beløbet fra i skat på deres selvangivelse i januar 1968, og det vil sige, at hvis man nu gennemfører en sådan lovgivning, griber man ind i de dispositioner, som borgere og pengeinstitutter har foretaget i tillid til gældende lov. Vi er i høj grad åbne over for mulighederne for at ophæve disse kapitalbindingsordninger, men vi mener, at det må være et gyldent princip for lovgivningsarbejdet herinde, at man ikke i utide og på kort sigt vælter borgernes dispositioner, men giver dem lov til at træffe dem i en vis tryghed i tillid til den gældende lovgivning. Jeg vil altså med det samme slå fast: vi kan ikke fra LCs side medvirke til at ophæve kapitalbindingsordningerne fra og med indkomståret 1967.

Så vil jeg gerne indskyde en enkelt bemærkning. Jeg lagde mærke til, at både hr. Haunstrup Clemmensen, hr. Arthur Jacobsen og hr. Henry Christensen var inde på betragtninger om, at der var tale om en lov med tilbagevirkende kraft. Nu er det vel også et gyldent princip, at man, når man er imod noget sådant, bør være det ved alle lejligheder, for ellers gennemhuller man sin egen argumentation og standpunkttagen. Jeg vil til nærmere omtanke for de ærede ordførere oplyse, at det ikke er mere end et par års tid siden, at alle partier herinde i

det høje ting med undtagelse af liberalt centrum vedtog en ny valglov, der indeholdt bestemmelser, som havde tilbagevirkende kraft. Det gjaldt de bestemmelser, der var om anmeldelse af nye partier; hr. Diderichsen og jeg havde anmeldt et nyt parti, og denne anmeldelse havde hidtil været godtaget, men nu krævede man i en lov, der havde tilbagevirkende kraft i forhold til denne anmeldelse, at der også skulle samles underskrifter. Vi havde samlet disse underskrifter alligevel — det var vor hensigt — men jeg synes ikke, det var smukt, at medlemmer af det høje ting, som går ind for, at love ikke må få tilbagevirkende kraft, i en sådan situation — måske ud fra et ønske om at genere et nyt parti, der var på fremmarch — alligevel gennemhuller princippet.

Derfor står man i dag svækket i sin argumentation mod love med tilbagevirkende kraft, for man har allerede selv tidligere medvirket til den slags, når det passede i ens kram. Nu vel, jeg siger som min opfattelse, at der ikke retligt set, juridisk set, er tale om tilbagevirkende kraft, men de praktiske virkninger bevirker det, og derfor kan vi ikke medvirke til denne tidlige ophævelse, lige så lidt som vi kunne medvirke til valglovens ændring i sin tid.

Dernæst må jeg sige, at den argumentation, der fra forskellig side har været fremført, synes at bygge på formodninger. Ordføreren for socialdemokratiet og ordføreren for folkesocialisterne argumenterer således klart for, at der blot sker nogle transaktioner, der ikke har nogen indflydelse på den samlede opsparing her i landet. Omvendt mener jeg at kunne udlede af hr. Haunstrup Clemmensens og hr. Henry Christensens taler, at det er deres bestemte opfattelse, at kapitalbindingsordningen har indflydelse på opsparingen, således at denne bliver større. Dette minder nærmest om situationen påstand mod påstand. De er imidlertid ikke særlig godt belyst. Jeg har ved flere lejligheder ved besøg i pengeinstitutter været ude for, at medarbejderne dér har ment, at der væsentligst sker transaktioner i den forstand, at folk blot flytter penge fra én konto til en anden, således som det er blevet gjort gældende af nogle af ordførerne. Heroverfor står dog, at bankerne og sparekasserne officielt har givet udtryk for, at det er deres

[Niels Westerby.]

bestemte opfattelse, at den samlede opsparing her i landet stiger som følge af disse kapitalbindingsordninger. Deroverfor igen står det, som hr. Egon Jensen, den socialdemokratiske ordfører, var inde på, nemlig at man i centraladministrationen vurderer det således, at man skal give skattelettelse for ca. 60 mill. kr. for at få en øget opsparing på 50 mill. kr. Jeg vil derfor meget anbefale, at man i det folketingsudvalg, der bliver nedsat, forsøger at bore på dette område, virkelig forsøger for alvor at få belyst, hvilken indflydelse det har på den samlede opsparing — om den bliver større, eller om der bare er tale om sådanne transaktioner, som er blevet beskrevet fra flere sider. Min egen fornemmelse — men det er kun en fornemmelse, og det kan ikke blive nogen sikker fornemmelse med de undersøgelser, der har været foretaget — er, at der sker en ikke ubetydelig stigning i den samlede opsparing ved disse kapitalbindingsordninger. Jeg har i de senere år truffet mange mennesker, som har givet udtryk for, at de nu måtte suge på labben i en række måneder for at blive i stand til at præstere den opsparing, der er nødvendig for at kunne udnytte kapitalbindingsordningerne.

Det er slet ikke så få mennesker af den art, jeg har mødt, og når de netop bruger den vending „at suge på labben“, ligger der heri også, at de har foretaget en forbrugsbegrænsning over et tidsrum for at kunne udnytte ordningerne; det vil altså sige, at der er sket en opsparing. Det er selvfølgelig svært for mig at sige, og i hvert fald sige noget sikkert om, hvor mange det drejer sig om, men det er min fornemmelse, at det er flere, end de fleste her i det høje ting tror. Jeg vil altså gerne foreløbig lægge til grund, at jeg tror, den samlede opsparing er stigende som følge af kapitalbindingsordningerne; men jeg står meget åben over for, hvor stor en styrkegrad den har, og jeg mener ikke i alt fald, at det er rimeligt at gennemføre en lovgivning på dette område, hvis ikke dette spørgsmål er blevet mere grundigt belyst, end tilfældet er indtil nu.

Jeg kan meget godt se, at disse kapitalbindingsordninger ikke svarer særlig godt til indførelse af kildeskat fra 1. januar 1969. Jeg kan også godt se, at ophævelse af

kapitalbindingsordningerne vil føre til en forenkling af skattelovgivningen og være et led i den oprydning i fradragsjunglen, som vi har talt om igennem flere år. Jeg kan også se, at der i øjeblikket er tale om en social ulighed derved, at folk med høje skattepligtige indkomster får et større fradrag end dem, der har mindre skattepligtige indkomster, når de foretager denne opsparing. Men det spørgsmål kunne vel klares derved, at man ikke gav begunstigelserne i form af et fradrag i den skattepligtige indkomst, men f. eks. derigennem, at man kunne trække 30 pct. af det opsparede beløb fra i sin skat; dermed vil alle uanset indtægtsklasse være stillet lige. Jeg vil derfor rejse det spørgsmål, om man ikke også kunne vurdere hele ordningen ud fra en gennemførelse af noget sådant. Så vil i hvert fald det moment, der ligger i, at ikke alle indtægtsklasser står lige i forhold til ordningen, være ophævet. Den arbejder, der pålægger sig et stort offer ved at spare 2.500 kr. op, vil kunne få langt større opmuntring til at gøre det, hvis han f. eks. kan trække 30 pct. fra, end han får nu, hvor han får et nedslag i den skattepligtige indkomst, som ikke betyder så forfærdelig meget for hans vedkommende. Derfor vil jeg tro, at det var en af de ting, man skulle overveje.

Men vi er i hvert fald på det rene med, at ordningen ikke er særlig forenelig med kildeskat, at dens ophævelse er et led i en oprydning i fradragsjunglen, og at der bør være ligestilling mellem de forskellige indtægtsklasser, og derfor stiller vi os på længere sigt meget åbne over for at ophæve disse kapitalbindingsregler. Men det må så sandelig undersøges først, hvor stor en indflydelse de har på den private opsparing, for hvis den er meget væsentlig, vil vi i hvert fald være betænkelige ved at ophæve dem.

Det må stå i første række for os her i det høje ting at sikre den fornødne kapitaldannelse til udbygning af erhvervslivet og skaffe arbejdspladser. Ikke mindst i en tid med europæisk samarbejde, hvor det er vigtigt for os at hævde os og ikke blive tromlet ned i et samarbejdende Europa, må vi indrette vort hus på en sådan måde, at der sker en udbygning og forstærkelse af hele vort erhvervsliv, så vi kan gå ind i en usikker, men også løfterig fremtid.

Finansministeren (Grünbaum): Det er klart, at også regeringen er stærkt interesseret i, at opsparingen her i landet er så stor som muligt. Spørgsmålet er imidlertid, om dette resultat bedst opnås på denne eller på andre måder. Jeg tror, at den bedste tjeneste, man kan gøre opsparingen, er at indrette skattesystemet på en sådan måde, at folk føler et incitament til at spare op, og det kan de jo ikke føle under det nuværende skattesystem, hvor næsten enhver stigning i deres indkomst bliver beslågt af det offentlige omtrent til 100 pct. som følge af de urimelige regler, vi har i øjeblikket, og som skal ophæves; det er jo netop et hovedpunkt i regeringens skatte-reform, at bl. a. skattefradragsreglen skal ophæves.

Til at skabe et bedre skattesystem, et skattesystem, der giver folk større lyst til at arbejde og tjene penge, hører også at vi får ryddet op i det, man har kaldt for fradragsjunglen. Det er i sig selv et ganske væsentligt og positivt bidrag til at fremme en situation, hvor skatteyderne har lyst til at opspare, og derfor mener jeg, at en ophævelse af kapitalbindingsordningen i sig selv vil være betydelig mere opsparingsfremmende, end ordningen er. Selv om udvalget gav sig til at dykke dybt ned i det, tror jeg ikke, man kan finde ud af, hvor meget eller hvor lidt opsparing der er tale om i forbindelse med disse ordninger. Vi kender jo problemerne vedrørende flytning af penge fra den ene konto til den anden; vi har her i dag hørt om det, vi også kendte fra tidligere diskussioner, nemlig at man jo kan låne pengene til oprettelse af en kapitalbindingskonto. I hvilket omfang dette faktisk foregår, ved jeg ikke; men det er klart, at på bankernes balancer vil der i givet fald ganske vist optræde en udlånsstigning, men samtidig også en indlånsstigning. Det vil se ud, som om vi nu virkelig har fået gang i opsparingen her i landet, og så er der ikke sket andet, end at folk er gået hen og har oprettet en konto, taget et lån og lavet en kapitalbindingskonto. Jeg skal ikke give mig ud for at vide noget om, i hvilket omfang dette faktisk sker; men alene det, at vi har en såkaldt opsparingsordning, der bygger på den slags principper — og som altså i realiteten ikke har meget med op-

sparing at gøre — burde jo føre til, at vi ophævede ordningen.

Nu er det sagt om et andet problem, nemlig skævheden i skattelettelsen, at det kan man reparere på, og det er vi da enige om. Jeg tror, samtlige partier er enige om, at hvis man, som det blev udtrykt af den radikale ordfører, hr. Arthur Jacobsen, skal bevare en sådan ordning, må det være det rigtigste, at det bliver et fradrag i skatten; i alt fald skal det være en ordning, der medfører, at det bliver en lige stor fordel, alle skatteydere får i forhold til det kronebeløb, de har bundet. Men trykket ligger på „hvis“, og jeg glædede mig, da jeg hørte hr. Arthur Jacobsen sige, at „hvis man skulle fortsætte...“, for så troede jeg, at der kom en understregning af det, der faktisk står i det radikale skatteforslag, nemlig at denne ordning primært bør ophæves — og vi har også hørt adskillige gange her i tinget fra radikal side, at denne ordning bør ophæves. Men det kom ikke, og jeg forstår, at det er man altså ikke mere tilhænger af, skønt man har fremsat det direkte som et forslag i skattereforforhandlingerne. Det kan vi så kun tage til efterretning.

Med hensyn til spørgsmålet om tilbagevirkende kraft vil jeg gentage, hvad jeg tidligere har sagt: det er der ikke tale om, i hvert fald ikke i højere grad, end det altid sker. Når vi ændrer i ligningsloven eller udskrivningsloven sidst på året eller måske endda ind i næste år, umiddelbart før det nye skatteår skal begynde, ændrer vi skattereglerne, og dermed ændrer vi også ofte i væsentlig grad hele grundlaget for de dispositioner, folk har foretaget efter de gældende love. Hvis der altså er tale om tilbagevirkende kraft, er der i hvert fald ikke anden end den, man altid har haft inden for skatteområdet.

Hr. Haunstrup Clemmensen rejste et spørgsmål, som der godt kunne ligge noget reelt i, nemlig dette med tegningen af kapitallivsforsikringer, som er inde under 2.500 kr.s reglen. Det kan vel ikke bestrides, at der kan være skatteydere, som har tegnet sådanne forsikringer, idet de har holdt på, at de havde denne ret. Men det kan jeg ikke se man kan tage hensyn til ved skattelovgivningen. Jeg kunne fremdrage mange eksempler på, at man har

[Finansministeren.]

ændret i skattelovgivningen med sådanne virkninger, at forventninger hos folk, der har indgået visse kontrakter i tillid til, at der nu var de og de regler, ikke kunne holde; der blev lavet om på skattelovgivningen. For det er da vel ikke sådan, at man udelukkende her i landet tegner livsforsikringer, fordi man, når man skal udfylde sin selvangivelse, kan trække et eller andet beløb fra? Jeg erkender, at der er et reelt problem i de tilfælde, hvor man udtrykkelig har tegnet forsikringerne ud fra denne forudsætning. Jeg mener ikke, der er noget at gøre ved det, når man ændrer reglerne; det må være logisk rigtigt, at hvis man ophæver en ordning som kapitalbindingsordningen, må man tilsvarende nedsætte fradragsbeløbet på de 2.500 kr., og vi foreslår det altså nedsat til 1.500 kr.

Hr. Haunstrup Clemmensen rejste også et andet spørgsmål, som jeg mener jeg bør svare på, nemlig vedrørende skæringsdagen den 15. marts. Jeg tror ikke, hans indvending holder. Udvalget afgav sin betænkning den 13. marts, og jeg har forstået det på den måde, at der var enighed om, at de lovforslag, som var en konsekvens af skattereformforhandlingerne, skulle gennemføres i denne samling. Nu er det altså blevet socialdemokratiet og socialistisk parti, der står for at skulle gennemføre visse ting. Det kunne jo have været andre partier. Ville man i så fald have hævdet, at det, man var blevet enig om ved skattereformforhandlingerne, ikke skulle kunne gennemføres i indeværende samling? Lovforslagene kunne jo da ikke være fremsat inden den 15. Jeg mener, at der har foreligget en aftale om, at de lovforslag, der er konsekvenser af skattereformforhandlingerne, godt kunne fremsættes efter den 15. marts.

Jeg vil også gerne fremhæve som noget mere generelt, at spørgsmålet om kapitalbindingsordningernes virkninger for de forskellige skatteydere ikke kun er et spørgsmål om, hvorvidt de virker med ulige vægt i forhold til det indskud, der er foretaget, og sådan at de største skatteydere får de største fordele. Selv om de virkede med lige vægt, kunne der jo være en ulighed derved, at det fortrinsvis var skatteydere med de store indtægter, som mente at have råd til

at udnytte disse ordninger. Den undersøgelse, der er foretaget i Århus, viser jo, at dette er tilfældet, idet 55 pct. af de skatteydere, som havde foretaget binding af beløb, altså havde præsteret en skattebegünstiget opsparing, havde en skattepligtig indtægt på over 30.000 kr.; det vil altså sige, at det er skatteydere med en indtægt på 50.000 kr. og derover, der tegner sig for over halvdelen, mens skatteydere på de lavere indtægtsgrupper næsten ikke har tegnet sig for noget. Endvidere viser det sig, at fordelingen over erhverv er nogenlunde den samme som den almindelige erhvervsfordeling her i landet, og det er et forbavsende stort antal selvstændige erhvervsdrivende, der er med i disse ordninger; det gælder både inden for de liberale erhverv og for andre selvstændige erhvervsdrivende. Selv under forudsætning af et ensartet skattefradrag vil jeg derfor alligevel hævde, at ordningerne ville få ganske betydelig slagside. Vort hovedsynspunkt er, at det er en meget uheldig form for skattepræmiering af opsparingen; det er i virkeligheden rene skattelettelsesordninger, som man bør komme væk fra, hvis man virkelig vil gøre et forsøg på at løse nogle af de problemer om en oprydning i skattefradragsjunglen, som ikke mindst de radikale har rejst i dette ting.

Egon Jensen: Jeg skal egentlig ikke gøre mange bemærkninger; finansministeren har jo svaret hr. Henry Christensen, hr. Haunstrup Clemmensen og hr. Arthur Jacobsen. Men jeg vil gerne sige til hr. Henry Christensen, hvad også hr. Aksel Larsen var inde på, at socialisme har det i hvert fald ikke noget at gøre med, men i høj grad med oprydning i fradragsjunglen. Jeg kan i hvert fald ikke godtage bemærkningen om, at man her bare løb fra aftalerne; det ville jo betyde, at man fremover ikke kunne lave nogen skattelovgivning, medmindre venstre havde godkendt det.

Når jeg i mit første indlæg her sagde, at jeg ønskede, at lovforslaget skulle henvises til kildeskatteudvalget, kommer jeg vist til at bede formanden om at henviser det til et 17 mands udvalg, eftersom ikke alle ordførerne er medlem af kildeskatteudvalget — det må man prøve at klare.

[Egon Jensen.]

Jeg har et enkelt spørgsmål, som jeg gerne vil stille til hr. Arthur Jacobsen. Hr. Arthur Jacobsen var ligesom temmelig valen ved nu at stå over for den situation, at de radikales program kunne blive opfyldt; han spurgte, om man var parat til at omforme lovforslaget og sagde, at han ikke ret gerne så, det havde tilbagevirkende kraft. Derfor vil jeg gerne stille det direkte spørgsmål til hr. Arthur Jacobsen: er det sådan, at de radikale, hvis man først slettede retten til kapitalbindingskonti fra og med skatteåret 1968-69, ville være med til en fuld ophævelse? Jeg vil gerne lige citere det afsnit i de radikales program, hvori man gør opmærksom på, hvordan indstillingen er til kapitalbindingskonti. Man siger:

„De højere indtægter kan ved en sådan binding opnå en reel skattelettelse på indtil ca. 1.500 kr., medens de mindre indkomster, for hvem det virkelig er en præstation at spare op, højst kan opnå omkring ca. 475 kr. Skulle en sådan skattebegunstigelse bevares, måtte det være ved et nedslag i skatten med lige stort beløb til alle.“

Længere nåede hr. Arthur Jacobsen faktisk ikke i første omgang. De radikales præmisser er, fortsætter man:

„Det radikale venstre er af den opfattelse, at den reelle nyopsparing, der opnås gennem kapitalbindingsmuligheden, er beskeden, og foreslår derfor disse regler ophævet.“

Jeg vil gerne stille det spørgsmål, om hr. Jacobsen mener, at de radikale i denne forbindelse bør følge deres program.

Henry Christensen: Jeg synes, det er temmelig bemærkelsesværdigt, at såvel hr. Aksel Larsen som hr. Egon Jensen med foragt afviser det, som de, forstår jeg, kalder en meget grov beskyldning, nemlig at det skulle have noget med socialisme at gøre. Jeg lagde også mærke til, at hr. Aksel Larsen stillede det sådan op, at det var omtrent lige det modsatte; han mente, det

havde noget med sund fornuft at gøre. Det er meget interessant, at han stillede disse modsætninger så klart op, som han gjorde.

Ellers må jeg sige, at jeg nok synes, at den argumentation, hr. Aksel Larsen og finansministeren førte, var mere tyndbenet end næsten det ærede medlem og den højtærede finansminister værdigt. Se, når hr. Aksel Larsen kommer og fortæller, at hvis man har en opsparing under skatteordningen på 900 mill. kr., så vil 700-800 mill. kr. simpelt hen være skattelettelse for borgerne, så er det ikke en fremstilling, det er rimeligt at give hverken det høje ting eller befolkningen. Enten kan man give sig til at foretage en vurdering af denne ordning under forudsætning af skattefradragreglens bevarelse, og så kan man ikke regne alene med det skatteenedslag, der finder sted det første år, men må se det over en længere periode, eller også må man foretage en beregning og vurdering under den forudsætning, som de socialistiske partier jo nu har opstillet, nemlig at skattefradragreglen ikke fastholdes, og så bliver regnestykket et ganske andet. Men der burde vel i særlig grad have været grund til at regne med de to kendsgerninger: for det første at fradragreglen altså ikke kommer til at gælde mere, og for det andet at alle de partier, der ønsker kapitalbindingsreglerne bevaret, klart har foreslået, at nedslaget skulle ske i form af et nedslag i skatten og ikke i den skattepligtige indkomst. Under disse forudsætninger, som er de reelle, har det, hr. Aksel Larsen har givet af vejledende oplysninger om, hvordan disse regler ville komme til at virke, og om deres statsfinansielle betydning, intet som helst med de faktiske forhold at gøre.

Finansministeren gik også ind på denne bankannonce, som hr. Aksel Larsen havde gengivet. Jeg synes ikke, vil jeg gerne sige, at det var nogen overmåde forstandig og fornuftig formulering, den pågældende bankannonce havde fået. Men derfra og så til som finansministeren at ville argumentere mod ordningen, fordi den skulle føre til, at folk låner pengene til at få skattepræmieret

[Henry Christensen.]

opsparing, er der et langt spring, for det er ikke det faktiske forhold. Jeg har været med til at råde mange, mange mennesker til at benytte disse kapitalbindingsregler, fordi de havde præsteret en øget opsparing. Jeg kender ingen mennesker, der benytter disse kapitalbindingsregler ved at gå hen og låne pengene til det. Jeg bestrider selvfølgelig ikke, at der findes den slags eksempler; men det er overhovedet ikke det typiske, og det er helt misforstået at føre sin argumentation på disse atypiske tilfælde. Jeg kunne forstå det, hvis finansministeren var kommet og havde sagt: der er nogle ting, vi gerne vil se, om vi kan prøve at få ryddet ud. Men derfra og så til at sige, at så skal vi også vælte alt det, som er af betydning for den faktiske opsparing i samfundet, som har betydning for i titusindvis af mennesker — som vi har set af opgørelserne, — er der et langt, langt spring, og det synes jeg ikke finansministeren kan være med til. Jeg kan heller ikke forstå, at finansministeren vil argumentere på den måde, han gør. At hævde, at det vil fremme opsparingen mere, hvis vi rydder op i fradragsjunglen, end hvis vi opretholder eller udformer regler, der direkte er et incitament for opsparingen, det er ikke en argumentation, som det er helt rimeligt af finansministeren at komme med.

Endelig skal jeg så til diskussionen om lovgivning med tilbagevirkende kraft sige: jeg har, og venstre har den helt klare opfattelse, at man ikke bør gennemføre en lovgivning her, der rent faktisk over for mange mennesker kan få tilbagevirkende kraft på den måde, som det er anført. Det synes jeg heller ikke der er noget som helst behov for. Jeg understreger også den virkning, det vil få i henseende til, som hr. Haunstrup Clemmensen nævnte, livsforsikringer, der er tegnet og betalt på nuværende tidspunkt.

Endelig vil jeg til diskussionen om den 15. marts sige, at mit parti jo ikke deltog i de intime rådslagninger; men jeg har i hvert fald ingen erindring om, at der har været truffet en sådan aftale som den, finansministeren nævner. Jeg vil gerne sige som min opfattelse af, hvad jeg har hørt, at de socialistiske partier var ved deres skatteforlig blevet enige om, at man skulle afskaffe kapitalbindingsordningen; men jeg havde aldrig forestillet mig, at man var

blevet enig om, at den skulle afskaffes med virkning fra 1. februar i år. Jeg tror ikke, nogen kunne have forestillet sig, at det var meningen, at man ville gennemføre det med virkning for den opsparing, der præsteres fra 1. februar i år. Jeg kunne forstå, hvis man ville gennemføre det med virkning efter 1. februar næste år, men jeg har aldrig forestillet mig, man ville gøre det, som man her gør.

Jeg skal endelig sige til finansministeren, at vi vil i udvalget ganske klart arbejde for at få ændret reglerne i overensstemmelse med det, vi har sagt her, og jeg forstår, at bortset fra de to socialistiske partier er der vist almindelig forståelse og sympati herfor i det høje ting, altså i omtrent den ene halvdel af folketinget. Jeg spørger: gør det ikke indtryk på finansministeren? Og må jeg spørge finansministeren direkte: har han bundet sig så stærkt til en aftale med hr. Aksel Larsen, at han er ude af stand til at forhandle med den øvrige halvdel af folketinget, når vi fremsætter vore konkrete forslag, eller er der en redelig forhandlingsmulighed i det kommende udvalgsarbejde?

Haunstrup Clemmensen: Må jeg først gøre en enkelt bemærkning vedrørende spørgsmålet om lovens ikrafttræden. Jeg forstod på hr. Aksel Larsen, at man mente, at det var naturligt, at dette blev gennemført nu, for siden februar-marts havde alle vidst, at det ville komme. Det er muligt, at alle i socialistisk folkeparti vidste, at man på daværende tidspunkt ville lave et tokantet socialistisk forlig og intet andet; men det kan vel ikke være undgået hr. Aksel Larsens opmærksomhed, at man endnu i februar forhandlede i hvert fald officielt om et forlig med flere deltagere. Hr. Aksel Larsen er en så kyndig politisk iagttager, at han udmærket ved, at der ikke havde været mulighed for f. eks. et firkantet forlig, hvis disse opsparingsordninger skulle være ophevet, så der må formentlig være noget, hr. Aksel Larsen ved denne lejlighed for en gangs skyld må have glemt.

I den forbindelse vil jeg gerne gøre en bemærkning om finansministerens udtalelse om, at der skulle have været enighed i skatteudvalget om, at konsekvenser af skattereformen — det er altså det socialistiske skatteforlig, man giver denne smukke

[Haustrup. Clemmensen.]

betegnelse — godt skulle kunne gennemføres, selv om forslag som hovedregel ikke bliver fremsat efter den 15. marts. Hvis det var ting, der havde en direkte, nødvendig forbindelse med den pågældende såkaldte skattereform, kunne man måske drøfte spørgsmålet; men der er jo intet i disse skattebestemmelser, der nødvendiggør, at man med virkning for indeværende kalenderår får afskaffet de pågældende regler. Derfor kan vi ikke være enige i, at der på nogen måde er forudsætninger for, at 15. marts-reglen skal fraviges på dette område.

Så gjorde hr. Aksel Larsen nogle bemærkninger af botanisk karakter — man bliver jo tydeligt opmærksom på, at der er en botaniker i hans nærhed, også til daglig — om, at dette var en af de grimme slyngplanter i den danske skattelovgivning. Når forholdet nu er det, at der bogstaveligt talt fra alle sider i denne sal er tilkendegivet vilje til, at det fremtidig skal være et fradrag i skatten og dermed ikke et spørgsmål om rig eller fattig, kunne man så ikke få et lidt mindre rivende blomstersprog på disse områder? Kunne man ikke se at finde nogle andre argumenter, som man måske med lidt større vægt kunne anføre? For det er jo i hvert fald helt klart, at finansministerens udtalelse om, at man vil gennemføre disse opsparingsordningers ophævelse for at fremme opsparingen, den skal man længere ud på landet med. Må vi ikke få nogle saglige argumenter i stedet for disse betragtninger.

Når finansministeren støtter sig til en Århusundersøgelse, der skulle vise noget om, at det kun var ganske særlig velhavende, der i stor udstrækning benyttede disse regler, så må man vel have lov til også at se på de andre undersøgelser, både dem fra sparekasserne og dem fra kreditforeningerne, der jo tydeligt viser, hvordan erhvervsfordelingen har været. Finansministeren kender jo tilstrækkeligt til dansk statistik til at vide, at når 75-80 pct. af så stor en gruppe som lønmodtagerne har benyttet disse regler, så er det ikke kun de økonomisk bedst stillede i samfundet, der benytter disse ordninger. Derfor er det, man her foretager sig, vendt mod lønmodtagerne.

Aksel Larsen: Jeg beder om undskyldning, fordi jeg har brugt ordet slyngplante; jeg skulle naturligvis have sagt snylteplante.

De fremkomne bemærkninger giver mig ikke anledning til nogen større argumentation, heller ikke selv om hr. Henry Christensen mener, at min argumentation var tyndbenet. Jeg er ganske klar over, at bankerne har været glade for ordningen, for bankerne får jo penge på deres kapitalbindingskonti, hvad enten de selv har lånt dem ud eller pengene kommer på anden måde; de får dem jo altså fra andre skatteydere via staten og kommunerne, der giver skattelettelse; men det er klart, at bankernes balance og bankernes udlånsmuligheder forbedres derigennem.

Det er imidlertid ikke noget argument for ordningen. Det er muligt, at det er tilfældet, som det er sagt herfra, at der faktisk er nogen, der reelt sparer op og suger på labben i nogle måneder — ja, nemlig indtil skattelettelsen træder i kraft, så får de den forøgede købekraft igen; det er det, der sker i de tilfælde.

Dernæst om spørgsmålet om den tilbagevirkende kraft. Jeg vil tillade mig at gøre opmærksom på, at det antages almindeligt i dansk forfatningsret, at skatte- og afgiftslove kan have tilbagevirkende kraft; men det er der overhovedet ikke tale om her. Der er tale om, at en mulighed, som først ville indtræde i januar måned 1968, bliver der lukket af for nu. Det er ikke tilbagevirkende kraft. Men tillad mig at minde om, at før vi under den nuværende finansminister fik en særlig lov om kapitalbindingskonti, blev disse konti oprettet i medfør af en anden lov, i medfør af ligningsloven. Den plejede at blive lavet om hvert efterår, og hvis det havde stået i ligningsloven, så kunne man altså have ordnet det til efteråret og behøvede ikke at ordne det nu. Der er overhovedet ikke tale om nogen tilbagevirkende kraft; der er ingens interesser, der går for nær.

Man siger: skatteyderne må dog have ret til at kunne disponere. De kan aldeles udmærket disponere, selv om de får at vide, at de kan ikke i januar 1968 sætte penge ind på kapitalbindingskonto og derpå få skattelettelse. Det får de at vide nu, og

[Aksel Larsen.]

de kan udmærket vel disponere, så de til den tid lader være med at foretage dette.

Det er muligt, at min argumentation er tyndbenet, og så skal jeg ikke forsøge at gentage den. Jeg synes selv, den var ganske god.

Til slut skal jeg kun sige, at jeg beklager egentlig meget, at den radikale ordfører ikke gav varmhjertet tilslutning til lovforslaget, for det synes jeg man burde have kunnet forvente. Da han synes at være af den mening, at man måske nok principielt skulle kunne kigge på disse ordninger, men at man alligevel burde opretholde dem i hvert fald for en tid, vil jeg lige sige, at dér er han i konflikt med sit partis politiske ordfører, hr. Hilmar Baunsgaard, som den 22. marts 1966 deltog i en debat her i tinget om kapitalbindingsordningerne. Da bl. a. hr. Holger Eriksen, hr. Asmussen, hr. Niels Westerby og jeg havde talt imod disse ordninger, sagde hr. Hilmar Baunsgaard — Folketingstidende 1965-66 sp. 4274 og 4275 — følgende:

„Foranlediget af den sidste lille diskussion om disse kapitalbindingsordningers indflydelse på den private opsparing føler jeg trang til at henstille, at man nu ikke diskuterer noget, som der rent faktisk foreligger bevis for ikke eksisterer. Indflydelsen på den private opsparing er dokumentarisk overordentlig ringe.“

Hr. Hilmar Baunsgaard kom med en argumentation, der skulle bevise dette med tal osv., og fortsatte:

„Det er derfor et skattespørgsmål, et skattelettelsesspørgsmål, og ikke andet, vi her taler om. Der er dokumentarisk ikke tale om en indflydelse på den private opsparing, der overhovedet er værd at nævne, og derfor må man selvfølgelig tale om det som det, det drejer sig om, en skattelettelsesordning.“

Det var hr. Hilmar Baunsgaards synspunkt, det var hr. Hilmar Baunsgaards argumentation. Jeg henstiller til hans parti at forsøge at leve op til, hvad hr. Hilmar Baunsgaard ikke blot sagde, men mente i 1966.

Endelig til slut: jeg er åben — og det håber jeg da også regeringen er — for alle mulige gode ideer til fremme af opsparingen her i

landet. Er der nogen, der har dem, så bør de virkelig komme med dem. Hidtil er man imidlertid ikke kommet med andre ideer, end at de, der kan spare op eller kan foregive, at de sparer op, skal have skattelettelse på andre skatteyderes bekostning, og det er en dårlig idé.

Arthur Jacobsen: Jeg vil gerne til finansministeren, hr. Egon Jensen og hr. Aksel Larsen sige, at det radikale venstre har ikke ændret sin stilling til kapitalbindingsloven; men der er jo sket andre ting, siden vi i forbindelse med vort valgprogram forud for den 22. november gik til valg. Der er jo sket det i mellemtiden, at den skattereform, den forenkling, som vi fra det radikale venstre gik ind for, har vi ikke fået, og det radikale venstre har ikke haft indflydelse på det, der er foretaget med hensyn til de udgiftsbetonede områder. For os har kapitalbindingsloven været en af de detaljer, der hørte sammen med hele den forenkling, der burde være i en samlet skattereform.

Jeg kan i den forbindelse nævne, at når man er medlem af afskrivningsudvalget, så føler man usikkerhed over for, hvad denne sag ender med, hvordan billedet vil tegne sig fremover, hvordan de erhvervsdrivende skal klare problemerne i året, der kommer. Det er en af de ting, der skal kædes sammen med denne forenkling, og vi mangler overblik over de ting og indflydelse på deres afgørelse; det er medbestemmende for vort synspunkt på det forslag, der nu ligger på folketingets bord. Jeg fremhævede i den forbindelse, at opsparingstanken er noget, vi må være opmærksom på, netop når vi nu har fået en skattelovgivning med moms og meget større kommuneskat og en statsskat, der heller ikke er blevet stort mindre. Det offentlige vil fremover gøre et betydeligt større indhug i indkomsterne end før, og derfor vil det blive nødvendigt at opmuntre den private opsparing, for der er jo da ingen, der tror på, at staten på lang sigt kan garantere beskæftigelsen; det må stadig væk være det private erhvervsliv, vi skal bygge på.

Derfor vil vi gerne, som jeg gav udtryk for for lidt siden, kæde dette lovforslag sammen med en undersøgelse af mulighederne for at fremme opsparingstendensen på en helt anderledes demokratisk måde, og jeg har

[Arthur Jacobsen.]

for så vidt forstået, at det er man fra alle partiers side her i folketinget inde på, og derfor finder vi, at tidspunktet for ophævelsen af denne lov må udskydes ud over året 1967.

Vi er villige til ud fra disse synspunkter at se på tingene i et udvalg.

Niels Westerby: Jeg skal ikke forlænge debatten, men fatte mig i korthed. Jeg har dog lige et par bemærkninger at gøre om spørgsmålet om tilbagevirkende kraft. Her siger det ærede medlem hr. Aksel Larsen, at alle jo kunne vide, hvad der var under opsejling fra februar-marts måned. Der var politiske aftaler mellem to partier. Men i forhold til lovgivningen er aftaler mellem partier aldeles ligegyldige. Det afgørende i forholdet mellem borgerne og lovgivningsmagten er det, der vedtages herinde i tinget, og først når noget er vedtaget i tinget, er det forandret fra at være nogle private aftaler til at være noget, der har juridisk gyldighed. Derfor må spørgsmålet om tilbagevirkende kraft vurderes i forhold til det tidspunkt, hvor man vedtager loven. Vedtager man en lov i slutningen af denne samling, i slutningen af maj måned, og den har virkning for opsparing, som er foretaget i tillid til gældende lovgivning i februar, marts, april og maj måneder, så er der i forhold til denne opsparing tale om en slags tilbagevirkende kraft — jeg medgiver: ikke juridisk set en tilbagevirkende kraft, men praktisk set har det de samme følger og virkninger. Derfor er det uheldigt, og jeg synes, at finansministerens forsvar var meget tyndt.

Finansministerens forsvar var egentlig dette, at når vi laver ligningsloven hvert år, så kommer vi jo en gang imellem til at lave noget, der har de samme virkninger og følger. Ja men det er da en beklagelig ting og selvfølgelig noget, man skal søge at undgå, men altså noget, man kan blive tvunget til, når man laver den årlige ligningslov. Men man er jo ikke i nogen tvangssituation nu; vi skal ikke have nogen ligningslov på dette område; det er en anden lov, man kommer med, oven i købet i strid med den aftale, man har mellem de 5 partier om ikke at fremsætte lovforslag efter den 15. marts. Man kan så sandelig ikke kalde det nogen tvangssituation; det er et frivilligt valg, at

man kommer med det netop nu, og derfor kan jeg ikke se, man kan sidestille det, som finansministeren siger om ligningsloven, med det, der foregår i dette øjeblik på dette område.

Til sidst vil jeg gerne stille et direkte spørgsmål til finansministeren: hvis det nu kan dokumenteres — jeg siger udtrykkeligt: hvis det kan dokumenteres — at opsparringen i kraft af kapitalbindingen stiger væsentligt, vil finansministeren så være med til at ændre kapitalbindingsloven derhen, at alle får det samme fradrag i kroner og øre i deres skat, så der altså er ligestilling mellem alle indtægtsgrupper? Er der en chance for, at det kan blive udgangen her i folketinget, at vi ændrer det derhen, at alle får et lige stort fradrag — hvis det altså kan dokumenteres, at denne lovgivning har en væsentlig indflydelse på opsparringens omfang? Det vil jeg gerne spørge finansministeren om, for et positivt svar på dette punkt vil måske kunne bidrage til, at vi kan få en heldig udgang af dette, der ellers tegner lidt mørkt, synes jeg.

Finansministeren (Grünbaum): Jeg vil gerne sige til hr. Henry Christensen, at det er jo meget godt at gå her op og påstå, at en eller anden har sagt noget, og så argumentere imod det; men det er jo ikke så godt, hvis han ikke har sagt det, og jeg har ikke sagt, at de fleste lånte penge til at sætte ind på kapitalbinding. Jeg har peget på muligheden derfor som en af de ting, man kunne kritisere ved ordningen, og jeg sagde vist endda, at i hvilket omfang dette skete, vidste jeg ikke noget om. Det er en af de ting, der kan kritiseres og med rette kan kritiseres.

Så spørger hr. Henry Christensen, om finansministeren havde bundet sig så stærkt til samarbejdet med SF, at der ikke var nogen reel forhandlingsmulighed. Hertil må jeg sige, at forhandlingen om dette her, den har jo fundet sted, det kan man da ikke have glemt; det var den forhandling, der fandt sted, da man drøftede skattereforment, og der står jo udtrykkeligt i betænkningen fra udvalget på side 3 i afsnit 3 om fradragsreglerne:

„Endvidere finder mindretallet,“
— altså socialdemokratiet og socialistisk folkeparti —

[Finansministeren.]

„at retten til fradrag for indskud på kapitalbindingskonti bør ophæves.“

Det er da ikke noget, der dukker op nu som noget nyt; det er noget, der er indgået som et led i den skattereform, som der blev enighed om mellem de to partier, noget, som er nedfældet i betænkningen, og som derved efter min opfattelse må have samme mulighed i relation til, hvad man har lov til at komme med her i folketinget, som andre dele af denne eventuelle skattereform. Det er et klart led i denne reform, og det er nedfældet i betænkningen, så der er ikke noget forkert, synes jeg, i at man kommer med det forslag, der svarer dertil.

Hermed har jeg egentlig også svaret på det, hr. Haunstrup Clemmensen var inde på — Hr. Haunstrup Clemmensen sagde, at hvis det var direkte nødvendigt for skattereformen, så kunne man godt afvige; hvis det ikke var direkte nødvendigt, så kunne man altså ikke. Men hvem skal afgøre, om noget er direkte nødvendigt eller ikke? Den eneste rimelige afgørelse er vel, om det rent faktisk er indgået i det skatteforlig, der blev et resultat af de forhandlinger.

Og så spørgsmålet, om forslaget er vendt mod lønmodtagerne. Jeg vil sige, at det er da helt klart, at der er mange lønmodtagere, der har benyttet sig af disse ordninger — det har jeg i øvrigt selv fremhævet før fra denne talerstol — det er en af de ting, lønmodtagerne har kunnet bruge for at bringe skatten ned; det er en skattelettelsesordning. Men vi mener altså ikke, at fordi det er noget, lønmodtagerne har brugt, så skal det også opretholdes. Vi ønsker at skabe en skattereform, som, så langt vi nu kan komme, er sagligt rigtig, uanset om det drejer sig om lønmodtagerne eller andre. Jeg forstår ikke, at man vil være bekendt at anlægge det andet synspunkt heroppefra. Jeg synes ellers, at netop de partier, som har givet udtryk for dette, så ofte har fremhævet, at sådan noget må man ikke. Vi har jo også hørt for nylig, flere gange endda, i den offentlige debat, at vi ikke må sætte skel i befolkningen. Her prøver vi altså på at lave en skattereform, som ikke deler op efter, hvem der er lønmodtagere, og hvem der ikke er lønmodtagere, men hvor man søger at finde frem til nogle rimelige regler og nogle rigtige regler, uanset om det så i

det ene tilfælde skulle komme til at gå lidt mere ud over lønmodtagerne end i andre tilfælde.

Vi ser på helheden, og det er derfor også rigtigt, når man har peget på afskrivningsreglerne. Også afskrivningsreglernes ændring er jo et led i skattereformen. Vi ønsker at begrænse de muligheder, som de selvstændige erhvervsdrivende har for via afskrivningsreglerne at skaffe sig skattebeholdninger, så der er såmænd også meget god balance i selve den tankegang, som ligger bag ved dette.

Jeg beklager, at hr. Arthur Jacobsen opretholdt sit synspunkt, at man altså fra radikal side ikke står fast ved det, man har foreslået i skatteudvalget — og før skatteudvalget i det forslag, der er udarbejdet af det radikale venstre. Men det tilkommer jo ikke mig — og jeg skal ikke komme med noget langt, moralsk indigneret indlæg af den grund — at bestemme, hvad de radikale skal komme med. Jeg kan kun konstatere, at man fra radikal side altså løber fra det forslag, man har forelagt, endda på det eneste punkt, hvor man helt konkret peger på noget.

Man har jo i den radikale skatteskitse en udmærket argumentation for, at der bør ryddes op i fradragsjunglen, men der er kun ét konkret forslag til oprydning i fradragsjunglen, og det er, at kapitalbindingsordningen skal ophæves. Jeg har i hvert fald ikke kunnet finde andre; der er måske andre, men jeg kan i hvert fald huske, at der står: kapitalbindingsordningen bør ophæves. Nu kommer vi altså med et forslag om, at den skal ophæves, og så vil man ikke være med til det alligevel.

Endelig spørgsmålet om tilbagevirkende kraft, som hr. Arthur Jacobsen også var inde på. Det forstår jeg heller ikke rigtig — rent bortset fra hele den debat, vi nu har haft om tilbagevirkende kraft i skattelovene. Det forekommer i hvert fald mig, at man fra radikal side var med til at gennemføre den ændring, der skete med hensyn til indekskontrakterne, hvor vi jo havde akkurat det samme problem, som vi står over for her. Der kunne man altså godt være med til det.

Hr. Niels Westerby spurgte, om vi, hvis det kunne dokumenteres, at opsparringen stiger væsentligt ved en sådan ordning,

[Finansministeren.]

ville være med til at ændre ordningen i den retning, at der blev tale om lige stort skattefradrag. Det vil jeg ikke ubetinget sige ja til. Nu tror jeg slet ikke, at man kan dokumentere noget på det punkt; og det tror hr. Niels Westerby formentlig heller ikke; men jeg vil ikke ubetinget sige ja til det, for jeg tror, at det i det hele taget er noget uheldigt, vi er kommet ind på, og jeg er her hundrede procent enig i det, man har sagt fra radikal side om disse ting. Det er noget uheldigt, vi er kommet ind på, at vor skattelovgivning skal være overbroderet med fradrag af den ene og den anden art, og at der skal tages det ene og det andet hensyn, altså her opsparingshensyn. Lad os få et renere skattesystem, et mere forenklet skattesystem med skattefradragsreglens ophævelse og en hel del oprydning i skattefradragsjunglen, og lad så det være grundlaget. Hvis vi skal præmiere opsparingen, eller hvis vi skal præmiere andre ting — der kan være mange andre ting, som man her i folketinget mener bør fremmes og støttes — må det efter min opfattelse ikke ske via skattelovgivningen, det bør ikke ske via skattereglerne. Vi ødelægger vort skattesystem på den måde. Vi har andre muligheder for at yde støtte.

(Kort bemærkning).

Henry Christensen: Der har vel ikke indsneget sig en lille misforståelse, for jeg forstod næsten på finansministeren, at dette forslag havde han udarbejdet særlig for at imødekomme det radikale venstre, idet han havde fundet, at det var næsten det eneste sted, hvor han kunne imødekomme det. Hvis det nu skulle være årsagen, så synes jeg, finansministeren skulle lægge mærke til, hvad det radikale venstres ordfører har sagt i dag; jeg forstår, at han ved at trække forslaget tilbage ikke bringer sig i vanskeligheder, og så kan vi forhandle på et fornuftigt grundlag.

Jeg ville gerne sige til hr. Aksel Larsen i anledning af hans fortsatte argumentation om, at det jo bare drejer sig om penge, man flytter fra den ene konto til den anden, at han burde måske se på den kolossale indsats, som banker og sparekasser gør, annoncemæssigt og på anden vis, for udnyttelse

af disse regler. Tror hr. Aksel Larsen, man ville ofre alle de mange penge på det bare for at få flyttet penge fra den ene konto til den anden i det samme pengeinstitut? Tror hr. Aksel Larsen ikke, de institutter gør det ganske forstandigt i tillid til, at disse regler faktisk har en virkning over for befolkningens lyst til at spare op eller ikke spare op?

Endelig vil jeg gerne sige til finansministeren, at vi fik jo altså ganske klar besked på, at finansministeren har bundet sig; at det meget snævre flertal er ude af stand til at forhandle. Det er jo ikke således, at man kan læse det ud af betænkningen, i hvert fald ikke i den foreliggende form; i hvert fald kan man ikke læse, at det er meningen, at disse kapitalbindingsregler skal ophæves også for den del af opsparingen, der finder sted i indeværende år. Der står ingen som helst tidsfrister dér; det er noget, man finder på nu her bagefter i maj måned, at det skal have tilbagevirkende kraft. Det har man ikke sagt én eneste gang, så vidt jeg erindrer, under de officielle udvalgsforhandlinger; det kan være, man har sagt det ved natmaden til hr. Aksel Larsen, men finansministeren burde måske have været klarhjernet nok til ikke at binde sig på det tidspunkt.

Vi har altså nu fået stillingen klar. Jeg beklager, at det socialistiske flertal vil bruge sin magt til at underminere denne del af incitamentet for den private opsparing.

(Kort bemærkning).

Haunstrup Clemmensen: Finansministeren har i sin argumentation her i tinget i dag lagt en del vægt på, at Århusundersøgelsen viste, at det fortrinsvis var de rige, dem, der havde over 30.000 kr. i skattepligtig indkomst, der benyttede disse ordninger. Finansministeren var da så elskværdig at oplyse tinget om, at det var ca. 55 pct., der her var tale om; 55 pct. af de personer, der benyttede ordningen, havde over 30.000 kr. i skattepligtig indkomst. Hvis det har været et argument, der betyder noget for finansministeren, så er jeg glad og rolig, for finansministeren citerer galt — naturligvis ikke med vilje, det er jeg helt klar over, men fordi finansministeren ikke har tallene præsent. Det ligger så uheldigt

[Haustrup Clemmensen.]

for finansministeren, at udviklingen er en ganske anden, nemlig at af samtlige de ordninger, der er indgået, er det efter Århusundersøgelsen kun 15 pct., der er indgået af mennesker, der havde over disse 30.000 kr. i skattepligtig indkomst. Og hvis ministeren ser på de beløb, der er bundet, så er det ca. 20 pct. af det samlede beløb, der her er tale om, så det er altså en helt anden udvikling.

Det, ministeren har haft i tankerne, er det andet: at af de mennesker, der har 30.000 kr. i skattepligtig indkomst, er det ca. halvdelen, der har benyttet ordningen. Men det er vel ikke forbudt at benytte loven, og dette kan vel ikke tages som udtryk for, at der foreligger en særlig favorisering af de rige. Derfor beder jeg om, at ministeren, næste gang han argumenterer så ivrigt for sine forslag måske alligevel lige når at kigge efter i forvejen; det kunne godt være, det kunne dæmpe argumentationens styrke en lille smule.

Må jeg så ikke også lige sige i fortsættelse af, hvad hr. Henry Christensen har sagt, at jeg har set efter i betænkningen vedrørende kildeskatten, og dér er ikke med et ord nævnt nogen dato. Man gør opmærksom på, at det er tanken at afskaffe fradraget for de beløb, der er anvendt til disse formål; det er ikke nogen særlig eksakt angivelse af, fra hvilken dato det skal ske.

Og så lige til sidst vil jeg sige, at jeg synes, det er til at få tårer i øjnene over, at hr. Aksel Larsen er den, der er ivrigst til at bebrejde de radikale, hvis det, der under valgkampagnen og ved tidligere lejligheder blev stillet dette partis vælgere i udsigt, ikke fuldstændig opfyldes. Nu skal de radikale jo nok kunne svare for sig selv; men jeg synes nok, hr. Aksel Larsen dér er på hjemmebane; dér er han fagmand.

(Kort bemærkning).

Niels Westerby: Jeg synes, finansministeren er ved at udvikle sig til en dogmatiker. Jeg sagde i min ordførertale meget tydeligt, at hvis det kunne dokumenteres, at kapitalbindingsordningerne ikke havde nogen nævneværdig indflydelse på opsparingens samlede størrelse, ville vi være rede til at ophæve disse ordninger fra 1968. Og så spurgte

jeg finansministeren, om en lignende åbenhed kunne komme til orde fra hans side, altså om finansministeren ville være rede til at beholde ordningerne, hvis det kunne dokumenteres, at denne opsparingsform havde en væsentlig indflydelse på den samlede opsparing her i landet. Derpå svarer finansministeren, at det kan han ikke sige et ubetinget ja til, selv ikke når det bliver tilføjet, at der skal være tale om lige store fradrag i kroner og øre for alle indtægtsgrupper. Jeg må sige, at det var en meget sørgelig udgang på debatten, og jeg synes en meget dogmatisk udgang på debatten. Det er meget kedeligt at skulle konstatere, at en finansminister ikke vil være med til noget, selv om det kan dokumenteres, at det kan fremme den samlede opsparing, og når det kan ske under en sådan form, at de forskellige indtægtsgrupper bliver stillet lige. Jeg håber sandelig ikke, at det er den form for dogmatik, finansministeren vil møde med i tinget i den kommende tid.

Hvad angår spørgsmålet om tilbagevirkende kraft, synes jeg også, finansministeren var ude på tynd is, ja, ærlig talt, meget tynd is. Hvis det skal være sådan, at alle borgere her i landet skal til at følge med i private politiske aftaler mellem partiledere og de tanker, der nedfældes i en betænkning herinde, for at tage varsler af det, så stiller man befolkningen over for helt urimelige krav om at følge med for ikke at blive overrumplet af tingenes gang herinde. Nej, det er nu engang således, at det, borgerne skal følge med i, er de love, der er vedtaget herinde, som er underskrevet af kongen, og som er bekendtgjort i Lovtidende; så har de noget at holde sig til, noget, de kan magte at følge med i, og noget, som er et led i hele systemet. Men skal man til at følge med i disse andre ting for ikke at blive overrumplet, f. eks. tanker i en betænkning, så er det for meget. Jeg tror, det ville være nyttigt, hvis finansministeren talte med sine embedsmænd om, hvordan man nærmere skal forstå problemerne omkring tilbagevirkende kraft.

Finansministeren (*Grünbaum*): Ja, også her må jeg desværre sige, at diskussionen går ved siden af det, der er sagt. Jeg har nemlig ikke sagt, at vi kunne gennemføre noget med tilbagevirkende kraft, fordi det

[Finansministeren.]

stod i en betænkning; det har jeg ikke sagt et ord om. Det, der var spørgsmålet, var, om regeringen kunne fremsætte dette lovforslag efter den 15. marts, og dér pegede jeg på, at dette lovforslag er et led i en skattereform, og jeg har haft den opfattelse — den er muligvis forkert, men den har jeg altså haft — at de ting, der var led i, hvad vi kunne blive enige om eller eventuelt blev enige om ved disse skatteforhandlinger, dem kunne man godt komme med efter den 15. marts. Denne betænkning er jo fra den 13. marts, og det må jo simpelt hen have været en forudsætning. Derfor mener jeg ikke, at den indvending kan være relevant. Her må man kunne sige, at det står i betænkningen helt klart og tydeligt. Jeg har ikke sagt, at dermed var borgerne også blevet adviseret om, at der ville komme en sådan ordning.

Det, jeg sagde med hensyn til Århusundersøgelsen, var jo, at 55 pct. af alle skatteydere med over 30.000 kr. i skattepligtig indkomst benyttede sig af disse ordninger, og det er vel rigtigt. Hvis jeg har sagt noget andet, så beklager jeg det. Det er det, jeg i hvert fald ville have sagt, og jeg håber også, jeg har sagt det på den måde.

(Kort bemærkning).

Niels Westerby: Jeg må ærlig talt tilstå, at nu kan jeg slet ikke følge finansministeren, når finansministeren siger, at han havde slet ikke regnet med, at borgerne havde fulgt med i det, der står i betænkninger; de var ikke derigennem blevet adviseret eller noget som helst i den retning. Spørgsmålet om tilbagevirkende kraft er jo ikke en morsomhed eller en opfindelse, man har bare for os herinde; det drejer sig om et hensyn til borgerne; det er netop det, der er meningen med det hele. Når finansministeren nu erkender, at borgerne ikke er blevet underrettet om alt dette her igennem det, der står i betænkningen, så er finansministeren jo ved at slutte op om vore betænkeligheder.

(Kort bemærkning).

Henry Christensen: Hvad finansministeren kunne komme med efter 15. marts og forlange gennemført inden sommerferien, måtte vel bero på, hvorvidt det drejede sig om noget, som finansministeren enten havde gjort rimelig klart eller truffet aftale med folketingsudvalget om. Nu vil jeg gerne spørge finansministeren — for nogle af os må jo have været uopmærksomme —: hvornår har finansministeren gjort det pågældende skatteudvalg klart, at det, han ville komme med efter 15. marts og forlange gennemført inden sommerferien, var en ophævelse af kapitalbindingsreglerne allerede nu? At man havde tanker om at ophæve kapitalbindingsreglerne, måtte, hvis ikke andet var sagt, forstås på den måde, at det var noget, der dog tidligst kunne få gyldighed et år frem i tiden. Hvis finansministeren vil påberåbe sig det andet, så skylder han dokumentation for, at han har gjort os klart i udvalget, at det var noget, han ville have gennemført på en sådan måde, at den opsparring, der præsteres allerede fra 1. februar i år, undrages muligheden for at blive behandlet efter kapitalbindingsreglerne.

Finansministeren (*Grünbaum*): Jeg skal ikke give mig ud for at have meget forstand på proceduren i folketinget, og jeg har jo ikke selv deltaget i de drøftelser, som jeg mener der har været om disse ting. Men jeg mener da ikke, man kan lade det være afgørende, hvad der rent materielt står om den eventuelle ændring af skattereglerne, som det her drejer sig om. Hr. Henry Christensen kan ikke — fordi han har det synspunkt, at der lovgives med tilbagevirkende kraft, hvor vi andre har det synspunkt, at det ikke er tilfældet — bruge denne argumentation til at sige, at så kan man ikke gøre det, men hvis der altså stod noget andet, så kunne man godt. Den argumentation kan jeg i hvert fald ikke anerkende. Men som sagt, jeg er gået ud fra, at der var denne almindelige enighed om, at

[Finansministeren.]

det, der blev resultatet af disse skatte-reformdrøftelser, kunne man komme med efter 15. marts. Deri lå selvfølgelig ikke, at samtlige partier, som deltog i disse skatte-drøftelser, så skulle være enige; det kan der jo naturligvis ikke have ligget i det.

(Kort bemærkning).

Henry Christensen: Se, én ting er stadig, at finansministeren og socialistisk folkeparti kan have tanker om at ophæve dette. Det må være tanker, som man må komme med på sædvanlig vis og få behandlet på sædvanlig vis med de tidsfrister, der skal til. Det er noget helt nyt, at vi siden er blevet stillet over for — det fremgik jo ganske vist også siden hen af diskussionen i offentligheden — at det skulle gennemføres med virkning for indeværende år. Jeg synes, finansministeren burde have gjort det klart for folketingsudvalget; det har han måske gjort; men jeg er bare ikke blevet klar over det; det er derfor, jeg beder ham oplyse her i tinget, hvornår han har gjort klart, at han virkelig havde den tanke eller tog den beslutning, at det var noget, der skulle gennemføres allerede for indeværende år. Det synes jeg finansministeren skylder at give os besked om. Det er muligvis en forklaring; når finansministeren siger, at han ikke har meget erfaring i det parlamentariske; men det er ikke en tilstrækkelig undskyldning, hr. finansminister.

(Kort bemærkning).

Aksel Larsen: Det praktiske, som enhver ved, er, at den eventuelle, reelle eller foregivne, opsparring på kapitalbindingskonti ikke foretages i løbet af året fra 1. februar det ene år til 1. februar det næste år; men at man tilvejebringer pengene henimod årets slutning eller i januar måned i det kommende år. Der er naturligvis intet som helst sket ved, at man på dette tidspunkt siger, at i januar 1968 gælder adgangen til at hense tte penge på kapitalbindingskonti med skattelettelsesvirkning ikke mere.

Så er der spørgsmålet om, hvad der var klart eller ikke var klart. Det var klargjort tilstrækkelig tydeligt i udvalget; og det står i udvalgsbetænkningen, at de to partier agtede at medvirke til at ophæve denne ordning. Kunne de ikke få følgeskab af

andre, måtte de gøre det selv i kraft af deres flertal i folketinget. Enhver ved, at hvis man ikke på dette tidspunkt ophæver adgangen til at hense tte penge på kapitalbindingskonto, så vil der blive udfoldet en hæsbæsende agitation, der vil stille bankernes hidtidige kampagner i skygge, for, at man skal sørge for at udnytte adgangen til at opspare 2.500 kr. senest den 31. januar 1968. Så vil det blive et temmelig kolossalt beløb, der enten reelt eller fiktivt opspares med skattenedsættelsesvirkning med den virkning, at staten og kommunerne får et betydeligt forringet provenu af indkomstskatterne i det næste skatteår. Jeg tror, man må være klar over, at følgerne heraf kunne være yderst uheldige, måske endda meget farlige. Derfor er det simpelt hen nødvendigt, når man vil ophæve ordningen, at det sker på dette tidspunkt, og at man ikke forlænger den yderligere et år, som jeg forstår man her gør sig til talsmand for.

Hr. Henry Christensen har forsøgt at belære mig om, at den skattelettelse, man får, ikke er så stor, som det kan synes, fordi der jo er denne udfaldning, der sker efterhånden år for år. Ja men i dette tilfælde er det sådan, at den skattelettelse, man får i det sidste år, hvor det er tilladt at udnytte adgangen, den er absolut. Den ville blive meget stor. Vi har set, hvordan beløbene, der er opsparet eller foregivet opsparet, er steget fra år til år. Det ville blive temmelig store beløb, det offentlige skulle give skattelettelse for i næste skatteår, og jeg tror ikke, nogen her i tinget tør tage ansvaret for at åbne op for en sådan udvikling. Derfor er det nødvendigt, enten at vi nu fastslår, at ordningen ikke bliver videreført, eller at vi, hvad der naturligvis er det sikreste, ophæver loven.

(Kort bemærkning).

Niels Westerby: Både finansministeren og hr. Aksel Larsen — og de repræsenterer jo et flertal herinde — gør nu gældende, at hvad der står i betænkninger, det skal borgerne følge; de skal altså indrette sig efter, hvad der står i betænkninger herinde i tinget; det skal være afgørende for, hvad de kan vente sig. Så vil jeg foreslå ministeren og hr. Aksel Larsen, at de tager skridt til, at betænkninger for fremtiden også bliver kundgjort i Lovtidende, således at

[Niels Westerby.]

man rundt omkring i landet, advokater og alle andre, har en chance for at følge med i, hvad man kan vente sig. Det er jo en helt uholdbar tilstand, at befolkningen skal indrette sig efter, hvad der står i tilfældige betænkninger.

Dernæst vil jeg ganske kort gøre den bemærkning til finansministeren — også efter det indlæg, som hr. Aksel Larsen kom med — at det er uendelig sørgeligt, at hverken ministeren eller hr. Aksel Larsen, hvis det kan dokumenteres, at der er en væsentlig opsparring, vil være med til at opretholde kapitalbindingsordningen med en forandring, der gør den socialt mere forsvarlig. Det er meget sørgeligt, når vi møder med åbenhed og siger, at vi er parat til at afskaffe kapitalbindingsordningen, hvis den ikke hjælper på opsparringen, at de andre så under ingen omstændigheder, selv hvis den hjælper på opsparringen, vil være med til at opretholde den.

(Kort bemærkning).

Henry Christensen: Jeg vil gerne sige til hr. Aksel Larsen i anledning af hans sidste argumentation, at spørgsmålet om, hvordan det vil gå i overgangsperioden, jo alene beror på, hvordan reglerne for overgangen fra den hidtidige ordning med skattefradragregulering til den fremtidige ordning bliver. Jeg går ud fra, at der dog bliver en rimelig, fornuftig ordning, og så falder hr. Aksel Larsens argumentation væk. Dertil kommer imidlertid, at det stadig kun er en overgangsargumentation, hr. Aksel Larsen fører frem; det har altså ingen betydning for den fremtidige udvikling.

Videre vil jeg gerne sige til hr. Aksel Larsen, at spørgsmålet om reglens tilbagevirkende kraft jo har flere sider. Der er bl. a. bestemmelsen om, at de 2.500 kr. skæres ned til 1.500 kr. Her vil jeg gerne minde om, at mange mennesker her i landet f. eks. har tegnet livsforsikringer på den måde, at de betaler præmien hver måned eller hvert kvartal. De har altså betalt den i januar, februar, marts, april og maj og bliver nu ramt tilbagevirkende deraf. Ser hr. Aksel Larsen ganske væk fra den slags virkninger, eller er han kold over for den slags virkninger?

Finansministeren (*Grünbaum*): Jeg tager kun ordet, fordi man ikke skal tro, at det, hr. Niels Westerby nu sagde at jeg havde sagt, var rigtigt. Det er det nemlig ikke. Det vil jeg gerne have skal stå i Folketingstidende. Jeg har nemlig ikke sagt, at hvad der står i betænkningen, skal borgerne følge — ikke på noget tidspunkt. Jeg har overhovedet ikke brugt det som argumentation; jeg har kun brugt det i forholdet over for folketinget, og dér læser man vel betænkningen. Det håber jeg da.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslagene henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen. Uden for dagsordenen giver jeg ordet til handelsministeren og ministeren for nordiske anliggender samt europæiske markedsanliggender, for at han kan fremsætte den i går anmeldte redegørelse om den markedspolitiske situation.

Handelsministeren og ministeren for nordiske anliggender samt europæiske markedsanliggender (*Tyge Dahlgaard*): Da vi for et års tid siden havde markedsdebatt her i tinget, redegjorde daværende udenrigsminister Per Hækkerup udførligt for den europæiske markedsituation. Det karakteristiske træk i billedet dengang var den udvikling, der var sket i England i foråret 1966. Begge de store britiske partier gik under valgkampen i marts-april i princippet ind for en britisk tilslutning til fællesmarkedet, der som bekendt kort forinden havde overvundet sin krise ved forliget i Luxembourg. Det var den almindelige forventning efter det engelske valg, at den britiske regering, så snart den økonomiske situation i England tillod det, ville forsøge en ny tilnærmelse til Det europæiske økonomiske Fællesskab. Forventningerne dalede på grund af sterlingkrisen sidste sommer og på grund af den forbeholdne franske holdning,